

ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ (ΕUI) – ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

τρίτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων της
Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (ΕUI) και των
καινοτόμων δράσεων (ΕUI-ΙΑ)
06/05/2024 – 14/10/2024

06/05/2024

Co-funded by
the European Union

Πίνακας περιεχομένων

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
2.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ	3
2.1	ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	4
2.2	ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	5
2.3	ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.....	6
2.4	ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	7
3.	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΥΙ-ΙΑ.....	8
3.1	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	9
3.2	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ	18
4.	ΦΑΣΕΙΣ ΈΡΓΟΥ.....	28
5.	ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	29
6.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΈΡΓΟΥ	30
6.1	ΣΥΜΠΡΑΞΗ	30
6.2	ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	34
6.3	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ	36
6.4	ΜΕΤΑΦΟΡΑ.....	36
6.5	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	39
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	40
8.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.....	42
8.1	Έλεγχος επιλεξιμότητας	42
8.2	Στρατηγική αξιολόγηση.....	44
8.3	Επιχειρησιακή αξιολόγηση	44
8.4	Σύστημα βαθμολόγησης της αξιολόγησης.....	45
8.5	Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση.....	46
9.	ΦΑΣΗ ΈΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.....	47
10.	ΠΩΣ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΒΟΗΘΕΙΑ.....	48
11.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	49

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νομοθετική δέσμη για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2021-2027 περιλαμβάνει τη θέσπιση της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (που ορίζεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής¹ - κανονισμός ΕΤΠΑ/ΤΣ) – ένα μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διάδοχο της πρωτοβουλίας αστικών καινοτόμων δράσεων που υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Η καινοτομία αυτή πρωτοβουλία αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για την υποστήριξη πόλεων κάθε μεγέθους, την ανάπτυξη ικανοτήτων και γνώσεων, την υποστήριξη της καινοτομίας και την ανάπτυξη μεταβιβάσιμων και επεκτάσιμων καινοτόμων λύσεων στις αστικές προκλήσεις που έχουν σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Απώτερος στόχος είναι να εμπνεύσει τη χρήση των βασικών προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής σε αστικές περιοχές με δοκιμασμένες καινοτομίες, ιδίως εκείνων που λαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) σε ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΕΤΠΑ/ΤΣ², και να ενισχύσει τις δυνατότητες καινοτομίας των πόλεων ως δικαιούχων ή διαμεσολαβητών στη διαχείριση των ταμείων αυτών.

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (EUI), και ιδίως της δέσμης καινοτόμων δράσεων (EUI-IA), είναι να συνεχίσει να στηρίζει την πρωτοβουλία για τις αστικές καινοτόμες δράσεις, παρέχοντας στις αστικές αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη χώρο και πόρους για τον εντοπισμό και τον πειραματισμό (μέσω πιλοτικών έργων) νέων καινοτόμων απαντήσεων στις αλληλένδετες και σύνθετες τοπικές προκλήσεις που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Μέσω της EUI-IA, οι αστικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν στην πράξη νέες και αναπόδεικτες λύσεις και τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής. Οι διαδικασίες και τα αποτελέσματα του πειραματισμού θα ακολουθούνται από πόλεις εταίρους από άλλες χώρες (εταίροι μεταφοράς) προκειμένου να υποστηριχθεί και να ενισχυθεί η δυνατότητα μεταφοράς και η δυνατότητα αναπαραγωγής των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι αστικές αρχές θα πρέπει να αξιοποιήσουν την ευκαιρία που προσφέρει η EUI-IA για να δοκιμάσουν καινοτόμες προσεγγίσεις και μεθόδους εργασίας εκτός του πεδίου εφαρμογής των «κανονικών έργων» (που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από «παραδοσιακές» πηγές χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών προγραμμάτων του ΕΤΠΑ). Η EUI-IA επιτρέπει στις πόλεις να μετατρέψουν φιλόδοξες και δημιουργικές ιδέες σε πρωτότυπα που μπορούν να δοκιμαστούν σε πραγματικά αστικά περιβάλλοντα. Με άλλα λόγια, η EUI-IA στηρίζει πιλοτικά έργα που είναι πολύ

¹Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Οι ειδικοί στοχοθετημένοι σκοποί του ΕΤΠΑ θα καθορίζονται σε κάθε επιμέρους Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία – Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για καινοτόμες δράσεις.

²Οπ.π.

επικίνδυνα για να χρηματοδοτηθούν από παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ιδιαίτερα καινοτόμα και πειραματικά.

Τα έργα EUI-IA επιλέγονται μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για ένα ή περισσότερα θέματα που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο συνολικός προϋπολογισμός ΕΤΠΑ της EUI ανέρχεται σε 450 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων το 75 % προορίζεται για τη στήριξη της δέσμης EUI-IA. **Κάθε έργο μπορεί να λάβει συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ έως και 5 εκατομμύρια ΕΥΡΩ, και η υλοποίηση του έργου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός μέγιστης περιόδου 3,5 ετών.**

Η EUI τελεί υπό τη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής (ΓΔ REGIO) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω έμμεσης διαχείρισης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει την περιφέρεια Hauts-de-France (Γαλλία) ως εντεταλμένη οντότητα για την υλοποίηση της EUI. Η μόνιμη Γραμματεία της EUI δημιουργήθηκε για να επικουρεί την εντεταλμένη οντότητα και να διασφαλίζει την καθημερινή διαχείριση της EUI.

Με τους παρόντες όρους αναφοράς, η εντεταλμένη οντότητα καλεί τις επιλέξιμες αρχές να υποβάλουν προτάσεις έργων στο πλαίσιο της τρίτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Για την παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων διατίθεται ενδεικτικός προϋπολογισμός ύψους 90 εκατομμυρίων ευρώ από το ΕΤΠΑ.

Το παρόν έγγραφο καθορίζει τις απαιτήσεις και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την τρίτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA. Θα πρέπει να μελετηθεί σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, το έγγραφο εργασίας του εντύπου της αίτησης για την ευγενική παραχώρηση και άλλα έγγραφα που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της EUI σχετικά με την πρόσκληση.

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ

Οι ακόλουθες αρχές μπορούν να υποβάλουν αίτηση στήριξης για την ανάληψη της EUI-IA:

- **Πρώτη κατηγορία:** Κάθε αστική αρχή μιας τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) που περιλαμβάνει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.
- **Δεύτερη κατηγορία:** Ένωση ή σύνολο αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού που αποτελείται από τοπικές διοικητικές μονάδες, όπου η πλειονότητα(τουλάχιστον το 51 %) των κατοίκων ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που

αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

- **Τρίτη κατηγορία:** Ένωση ή σύνολο αστικών αρχών που δεν διέπονται από νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών όπου όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) αποτελούν τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

Μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται ανωτέρω, μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA.

Ο ορισμός των τοπικών διοικητικών μονάδων καθώς και η ταξινόμηση ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης και τα στοιχεία για τον αριθμό των κατοίκων βασίζονται σε πληροφορίες που παρέχονται στον πίνακα αντιστοιχίας EUI-IA (https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2024-05/EUI-IA_Call_3_Correspondence_table.xlsx). Ο πίνακας αυτός θα χρησιμοποιηθεί ως το κύριο έγγραφο αναφοράς για τον έλεγχο επιλεξιμότητας. Οι αιτούντες καλούνται να ανατρέξουν στον πίνακα αντιστοιχίας για να επαληθεύσουν την επιλεξιμότητά τους και να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις τοπικές διοικητικές μονάδες που περιλαμβάνονται στα διοικητικά τους σύνορα και τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των κατοίκων. Συνιστάται ιδιαίτερα η διενέργεια αυτοαξιολόγησης επιλεξιμότητας (με βάση τον προαναφερθέντα πίνακα αντιστοιχίας) πριν από τη συμπλήρωση του εντύπου αίτησης. Σε περίπτωση κενών, ασυνεπειών ή αμφιβολιών σχετικά με την ερμηνεία των δεδομένων που περιλαμβάνονται στον πίνακα αντιστοιχίας EUI-IA, συνιστάται στους αιτούντες να επικοινωνήσουν με τη Μόνιμη Γραμματεία πριν από τη συμπλήρωση και την υποβολή του εντύπου αίτησης. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής, η Μόνιμη Γραμματεία θα διενεργεί τον έλεγχο επιλεξιμότητας αποκλειστικά με βάση τις πληροφορίες που συμπληρώνονται στο έντυπο της αίτησης. Σε περιπτώσεις όπου η ιδιότητα του αιτούντος ως επιλέξιμου υποψηφίου είναι αβέβαιη, η Μόνιμη Γραμματεία θα διατηρεί επαφή με όλους τους σχετικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της Eurostat, για τον καθορισμό της επιλεξιμότητας.

2.1 ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- Δήμοι/δημοτικά συμβούλια/περιφέρειες των οποίων τα διοικητικά σύνορα αντιστοιχούν σε μία ενιαία τοπική διοικητική μονάδα. Στην περίπτωση αυτή, η τοπική διοικητική μονάδα ταξινομείται ως πόλη, κωμόπολη και προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 και/ή 2 στον πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης) και έχει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.
- Δήμος/δημοτικά συμβούλια των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν διάφορες τοπικές διοικητικές μονάδες. Αυτό ισχύει για τους δήμους/δημοτικά συμβούλια στην

Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, τη Μάλτα και τη Λετονία, όπου ο ορισμός της Eurostat για την τοπική διοικητική μονάδα δεν αντιστοιχεί σε δήμους/δημοτικά συμβούλια αλλά σε υποδημοτικές μονάδες (κοινότητες) ή στατιστικές μονάδες (εκλογικές περιφέρειες). Στην περίπτωση αυτή, ο δήμος/δημοτικό συμβούλιο μπορεί να είναι επιλέξιμος/ο μόνο εάν έχει συνολικά 50 000 κατοίκους και εάν η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 % των κατοίκων) ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 και/ή 2 στον πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης).

2.2 ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Οργανωμένοι οικισμοί που αποτελούν ένωση/ομάδα αστικών αρχών που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- Να έχουν αναγνωριστεί επίσημα ως επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (διαφορετικό από το περιφερειακό και το επαρχιακό επίπεδο) από το εθνικό δίκαιο με την υποχρέωση των δήμων/δημοτικών συμβουλίων να προσχωρήσουν στην υπερδημοτική οργάνωση (ως εκ τούτου, στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται οι ενώσεις που συγκροτούνται σε εθελοντική βάση, για συγκεκριμένο σκοπό και/ή με περιορισμένη διάρκεια).
- Να συγκροτούνται μόνο από δήμο/δημοτικά συμβούλια (συνεπώς, σε αυτήν την κατηγορία δεν περιλαμβάνονται ενώσεις που περιλαμβάνουν άλλα ιδρύματα όπως πανεπιστήμια, εμπορικά επιμελητήρια κ.λπ.).
- Να διαθέτουν ειδικές αρμοδιότητες, οι οποίες καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, και ανατίθενται από τους εμπλεκόμενους δήμους για τους τομείς πολιτικής που σχετίζονται με το έργο EUI-IA. Οι ενώσεις καλούνται να παράσχουν ακριβή αναφορά στο εθνικό νομικό πλαίσιο. Οι οργανωμένοι οικισμοί έχουν αποκλειστικές αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σε τομείς πολιτικής που σχετίζονται με το έργο EUI-IA.
- Να έχουν ειδική πολιτική (με έμμεση εκπροσώπηση των εμπλεκόμενων δήμων) και διοικητική (ειδικό προσωπικό) δομή.

Παραδείγματα επιλέξιμων οργανωμένων οικισμών στο πλαίσιο της EUI-IA είναι τα εξής:

- Γαλλία: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) και Communautés de Communes.
- Ιταλία: Μόνο η Città Metropolitana και η Unione di Comuni. Επισημαίνεται ότι η Consorzi, η GruppidiAzioneLocale (GAL), η Convenzione dei Comuni ή οποιοσδήποτε άλλος οργανωμένος οικισμός που δεν θεωρείται τοπική αυτοδιοίκηση από την ιταλική εθνική νομοθεσία (TestoUnicodegliEntiLocali) δεν είναι επιλέξιμοι.

- Γερμανία: Landkreis.
- Ισπανία: Mancomunidades και Area Metropolitana Barcelona. Επισημαίνεται ότι οι «Diputaciones provinciales» (επαρχιακές κυβερνήσεις) θεωρούνται επαρχιακά όργανα και, ως εκ τούτου, δεν αναγνωρίζονται ως επιλέξιμοι οργανωμένοι οικισμοί.
- Πορτογαλία: Comunidades Intermunicipais (CIMS).

Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), του οποίου οι συμπράξεις αποτελούνται μόνο από αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) και με ειδικές αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικής αναφορικά με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA, θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και, ως εκ τούτου, μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο πλαίσιο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων EUI-IA ως κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές. Οι ΕΟΕΣ των οποίων οι συμπράξεις περιλαμβάνουν άλλους οργανισμούς (π.χ.: κράτη μέλη, περιφερειακές αρχές, ενώσεις, πανεπιστήμια κ.λπ.) δεν θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση ως κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές, αλλά μπορούν να συμμετάσχουν ως εταίροι υλοποίησης σε πρόταση που υποβάλλεται από επιλέξιμη αστική αρχή.

Στο πλαίσιο της EUI-IA, οι οργανωμένοι οικισμοί θεωρούνται ενιαία αστική αρχή που εκπροσωπεί όλους τους εμπλεκόμενους δήμους/δημοτικά συμβούλια. Για τον λόγο αυτό, όταν πρόκειται για πρόταση έργου που υποβάλλεται από οργανωμένο οικισμό, τότε αναφέρεται ως κύρια αστική αρχή. Για την επαλήθευση της επιλεξιμότητας των οργανωμένων οικισμών, η Μόνιμη Γραμματεία θα ελέγχει ότι ο συνολικός αριθμός των κατοίκων είναι τουλάχιστον 50 000 και ότι η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 % των κατοίκων) ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που σχετίζονται με τον οικισμό και ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης.

2.3 ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Οποιαδήποτε ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα, περιφέρειες ανάπτυξης κ.λπ.) καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές που δεν διέπονται από τυποποιημένες συμφωνίες συνεργασίας αλλά είναι πρόθυμες να υποβάλουν από κοινού αίτηση, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για τον προσδιορισμό μιας κύριας αστικής αρχής μεταξύ των εμπλεκόμενων δήμων/δημοτικών συμβουλίων και να θεωρήσουν τις άλλες ως συνδεδεμένες αστικές αρχές.

Για να είναι επιλέξιμες, όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές) αναγνωρίζονται ως τοπικές διοικητικές μονάδες και ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης της Eurostat (κωδικός 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή κωδικός 2 της ταξινόμησης DEGURBA). Στην περίπτωση αστικών αρχών των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν περισσότερες από μία τοπικές διοικητικές μονάδες, ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για τον ορισμό του βαθμού αστικοποίησης που περιγράφεται στο τμήμα 2.1. Η σχέση μεταξύ των κύριων και των συνδεδεμένων αστικών αρχών δεν χρειάζεται να επισημοποιηθεί κατά τον χρόνο υποβολής του

εντύπου αίτησης. Σε περίπτωση που η πρόταση εγκριθεί και υποστηριχθεί, η σχέση θα πρέπει να επισημοποιηθεί με τη μορφή της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (η Μόνιμη Γραμματεία θα παρέχει στην κύρια αστική αρχή ένα υπόδειγμα).

Οι προηγούμενες εμπειρίες δείχνουν ότι σε περίπτωση μεμονωμένων έργων που υλοποιούνται από ενώσεις ή ομάδες πόλεων χωρίς καθεστώς οργανωμένου οικισμού, στα οποία συμμετέχουν περισσότερες από 3 αστικές αρχές (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές) χωρίς εδαφική συνοχή, υπάρχει κίνδυνος απώλειας συνοχής και δυσκολιών στην επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου, συνιστάται οι ενώσεις και/ή οι ενώσεις αστικών αρχών (χωρίς καθεστώς οργανωμένων οικισμών) που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση να είναι εδαφικά συνεχόμενες και να επιδιώκουν τον περιορισμό του αριθμού των εμπλεκόμενων συνδεδεμένων αστικών αρχών.

2.4 ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Εκτός από τις αρχές που περιγράφονται ανωτέρω για κάθε συγκεκριμένη κατηγορία επιλέξιμων αστικών αρχών, οι παρακάτω αρχές ισχύουν για όλες τις επιλέξιμες αστικές αρχές στο πλαίσιο της EUI-IA:

- Όλες οι αστικές αρχές πρέπει να είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος της ΕΕ.
- Μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται ανωτέρω, μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Οποιοδήποτε έντυπο αίτησης που υποβάλλεται από εταίρο υλοποίησης θα κηρυχθεί μη επιλέξιμο.
- Οι αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) μπορούν να αναφέρονται σε μια πρόταση έργου μόνο ως κύριες και/ή συνδεδεμένες αστικές αρχές. Η κατηγορία των εταίρων υλοποίησης προορίζεται μόνο για ιδρύματα και/ή οργανισμούς που δεν αναγνωρίζονται ως αστικές αρχές στο πλαίσιο της EUI-IA.
- Εάν οι καινοτόμες λύσεις απαιτούν μια προσέγγιση διασύνδεσης μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών ή λειτουργικής περιοχής, είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν οι τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους (κωδικός 3 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) ως εταίροι υλοποίησης. Επισημαίνεται ότι ο αριθμός των κατοίκων τους δεν προσμετράται για την επίτευξη του ελάχιστου ορίου επιλεξιμότητας των 50 000. Ο λόγος για τον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ως αγροτικές πρέπει να παρουσιάζεται σαφώς και να αιτιολογείται στο έντυπο της αίτησης.
- Μια αστική αρχή ή ένας οργανωμένος οικισμός μπορεί να συμμετέχει σε μία μόνο πρόταση έργου στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων (ακόμα και αν οι εν λόγω προτάσεις έργων υποβάλλονται σε διαφορετικά θέματα στην ίδια πρόσκληση υποβολής προτάσεων). Ο κανόνας ισχύει επίσης για τις συνδεδεμένες αστικές αρχές (ένας δήμος μπορεί να συμμετέχει σε μία μόνο πρόταση έργου είτε ως κύρια αστική αρχή είτε ως συνδεδεμένη αστική αρχή).

- Οι αστικές αρχές που ήδη λαμβάνουν υποστήριξη σε εγκεκριμένο έργο από την EUI-IA στο πλαίσιο προηγούμενης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων δεν μπορούν να υποβάλουν νέο έντυπο αίτησης.
- Οι αστικές αρχές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις σχετικά με τον αποκλεισμό από την πρόσβαση στη χρηματοδότηση (περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται κατωτέρω στην ενότητα 8.5 «Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση» και στις Οδηγίες EUI-IA, κεφάλαιο 3.3 «Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση»).

Οι οργανισμοί και οι εταιρείες (π.χ.: στον τομέα της διαχείρισης ενέργειας/αποβλήτων, της οικονομικής ανάπτυξης, της τουριστικής προώθησης κ.λπ.) που ανήκουν πλήρως ή εν μέρει στον δήμο/δημοτικό συμβούλιο δεν θεωρούνται τοπικές διοικητικές μονάδες και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως επιλέξιμες αστικές αρχές. Ωστόσο, οι εν λόγω οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν στη σύμπραξη ως εταίροι υλοποίησης (περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των εταίρων υλοποίησης παρέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, κεφάλαιο 2.1.2 «Τυπολογία της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας – Εταίροι καινοτόμων δράσεων»).

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση ενώσεων ή ομάδων αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών (δεύτερη κατηγορία επιλέξιμων αρχών – για λεπτομέρειες, βλέπε ανωτέρω), το ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων όλων των άλλων εμπλεκόμενων αστικών αρχών, θεωρείται ενιαία αστική αρχή στο πλαίσιο της EUI-IA και, ως εκ τούτου, ο οικισμός αναφέρεται ως η κύρια αστική αρχή. Στην περίπτωση ενώσεων ή ομάδων αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού (τρίτη κατηγορία επιλέξιμων αρχών – βλ. παραπάνω για λεπτομέρειες), οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές καλούνται να προσδιορίσουν έναν δήμο ως κύρια αστική αρχή και τους άλλους δήμους ως συνδεδεμένες αστικές αρχές.

3. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ EUI-IA

Η EUI θεσπίστηκε ως ένα από τα εργαλεία που στηρίζουν την εφαρμογή του προγράμματος για το αστικό περιβάλλον της ΕΕ – ένα βασικό μέσο για την εφαρμογή του Νέου Χάρτη της Λειψίας. Σε συνέχεια της προσέγγισης της πρωτοβουλίας αστικών καινοτόμων δράσεων, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων EUI-IA θα διοργανωθούν σε θέματα που καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με βάση τον Νέο Χάρτη της Λειψίας και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρουσιάζουν διατομεακή διάσταση, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Προκειμένου να αυξηθεί η αναγνωσιμότητα των έργων EUI-IA όσον αφορά την πολιτική συνοχής, και να διευκολυνθεί η επακόλουθη αναβάθμιση και/ή αναπαραγωγή τους με χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, οι προσκλήσεις

υποβολής προτάσεων EUI-IA προσδιορίζουν επίσης τους ειδικούς στόχους της πολιτικής συνοχής στους οποίους στοχεύει η πρόσκληση. Οι αιτούντες θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή για να αποδείξουν τη συνάφεια της πολιτικής συνοχής με τις λύσεις που προτείνουν να δοκιμάσουν υπό το πρίσμα των ειδικών στόχων που παρουσιάζονται. Ένας κατάλογος δεικτών (δηλ. που πρέπει να χρησιμοποιούνται και να παρακολουθούνται μαζί με άλλους δείκτες που θα ορίσουν οι εταίροι του έργου για τον εαυτό τους) ορίζεται επίσης για να διευκολύνει την κατανόηση των επιθυμητών αποτελεσμάτων σε επίπεδο έργου και για να καθίσταται δυνατή η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων σε επίπεδο τομέα πολιτικής και/ή EUI-IA.

Για την τρίτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, οι αιτούντες μπορούν να υποβάλουν προτάσεις έργων που επικεντρώνονται σε μία από τις δύο θεματικές: Ενεργειακή μετάβαση και Τεχνολογία στις πόλεις.

3.1 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

Η ενέργεια έχει κεντρική σημασία για τη μετάβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, σύμφωνα με την [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#). Ο ενεργειακός τομέας, ο οποίος ευθύνεται για περισσότερο από το 75 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ, υφίσταται βαθύτατο μετασχηματισμό προς μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας υπενθύμισε επίσης την κρίσιμης σημασίας εξάρτηση της Ευρώπης από τις πηγές ορυκτών καυσίμων και τις δυσμενείς οικονομικές συνέπειες που αυτή συνεπάγεται σε περίπτωση ελλείψεων, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες και τους τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ενέργεια.

Στο πλαίσιο της αντίδρασής της, η ΕΕ υιοθέτησε το σχέδιο [REPowerEU](#) με στόχο: i) να μειωθεί η εξάρτηση της ΕΕ από τα ορυκτά καύσιμα μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας, ii) να διαφοροποιηθεί ο εφοδιασμός και iii) να αντικατασταθούν ταχύτατα τα ορυκτά καύσιμα με εναλλακτικές λύσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Πιο πρόσφατα, η Επιτροπή πρότεινε να συμπεριληφθούν οι καθαρές και βιολογικές τεχνολογίες (μεταξύ άλλων για την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας) στις κρίσιμες τεχνολογίες στις οποίες θα στηριχθεί η βιομηχανική κυριαρχία και η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, στο πλαίσιο της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (strategic technologies for Europe platform — STEP)³.

Η ΕΕ βασίζεται σε ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο που θέτει στόχους για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση και την απαλλαγή του κτιριακού δυναμικού από τις ανθρακούχες εκπομπές. Η επίτευξη αυτών των στόχων απαιτεί την κινητοποίηση όλων των φορέων. Τα κράτη μέλη έχουν κληθεί να εκπονήσουν τα τελικά επικαιροποιημένα εθνικά σχέδια για την

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/795, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP).

για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, το στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών της ΕΕ, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση, η πρωτοβουλία Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, η στρατηγική της ΕΕ για το κύμα ανακαινίσεων, η πρωτοβουλία για την οικονομικά προσιτή στέγαση, το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο κινητικότητας, οι αποστολές της ΕΕ για τις κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η ευρωπαϊκή σύμπραξη «προώθηση της αστικής μετάβασης» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», το Σύμφωνο των δημάρχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια και η Πρόκληση των ευφυών πόλεων (Intelligent Cities Challenge).

Βασίζεται επίσης στα επιτεύγματα του αστικού θεματολογίου για τη θεματική εταιρική σχέση της ΕΕ για την «Ενεργειακή μετάβαση» και στις δράσεις που αναπτύχθηκαν για καλύτερη ρύθμιση, χρηματοδότηση και γνώση στον τομέα⁷.

Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να επιτύχει ένα ισορροπημένο χαρτοφυλάκιο έργων που να πληροί τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, αντανακλώντας παράλληλα τις γεωγραφικές, χωρικές και δημογραφικές ποικιλομορφίες των ευρωπαϊκών πόλεων. Οι προτάσεις έργων αναμένεται να περιλαμβάνουν ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό πειραματισμού, γεγονός που δεν καθιστά πιθανή τη χρηματοδότησή τους από παραδοσιακές ή επικρατούσες πηγές χρηματοδότησης.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η αστική δράση είναι υψίστης σημασίας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας. Περισσότερο από το 75 % του πληθυσμού της ΕΕ ζει σε αστικές περιοχές και το ποσοστό αυτό αναμένεται να ανέλθει σε σχεδόν 85 % έως το 2050. Ως αποτέλεσμα, οι πόλεις ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος της ζήτησης ενέργειας στην ΕΕ, η οποία παράγεται συνήθως εκτός των συνόρων τους, και παρουσιάζουν τα υψηλότερα επίπεδα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Ταυτόχρονα, ως κόμβοι οικονομικής δραστηριότητας, συμμετοχής της κοινότητας και καινοτομίας, οι πόλεις είναι σε πλεονεκτική θέση για να πρωτοστατήσουν στην ανάπτυξη των λύσεων που απαιτεί η ενεργειακή μετάβαση και να κατευθύνουν τις συνεργασίες με την επιτόπια επιστημονική εμπειρογνομοσύνη, τους ενδιαφερόμενους από όλο το φάσμα της ενέργειας, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, ώστε να δώσουν το έναυσμα για συντονισμένες δράσεις και αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών.

Αξιοποιώντας τη φορολογική και ρυθμιστική τους εξουσία σε τοπικό επίπεδο, οι πόλεις μπορούν να κατευθύνουν τις εξελίξεις στη χρήση γης και τον χωροταξικό σχεδιασμό με τρόπο που να αυξάνει την ενεργειακή απόδοση σε όλους τους αστικούς τομείς, από τις βιώσιμες μεταφορές (π.χ. ζώνες απαγόρευσης κυκλοφορίας αυτοκινήτων, τέλη κυκλοφοριακής συμφόρησης) έως την τοπική παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (π.χ. πράσινα ορόγια). Εξουσιοδοτούνται επίσης απευθείας από τη νομοθεσία της ΕΕ, όπως από την πρόσφατα αναθεωρημένη οδηγία για την

⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/energy-transition>

ενεργειακή απόδοση των κτιρίων⁸ και την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση⁹, η οποία προβλέπει ότι οι δήμοι με 45 000 κατοίκους και άνω πρέπει να καταρτίζουν τοπικά σχέδια ψύξης και θέρμανσης.

Οι πόλεις μπορούν επίσης να παραγάγουν ουσιαστικό αποτέλεσμα ως τοπικοί πάροχοι υπηρεσιών κατά τη λειτουργία, τη συντήρηση ή τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων σχετικά με τις επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στον δήμο. Ως εκ τούτου, έχουν το πάνω χέρι όσον αφορά τις προοπτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από τους στόλους των δημόσιων μεταφορών, τη διαχείριση αποβλήτων και λυμάτων, τα συστήματα θέρμανσης/ψύξης του δημοτικού (συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών) κτιριακού δυναμικού. Μπορούν να ενσωματώσουν νέες πρακτικές μέσω πράσινων και καινοτόμων δημόσιων συμβάσεων, ενεργειακών ελέγχων ή συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Οι αστικές αρχές βρίσκονται στην κατάλληλη θέση για να κινητοποιήσουν τους σχετικούς τοπικούς βιομηχανικούς και οικονομικούς φορείς. Τα βιώσιμα ενεργειακά συστήματα πρέπει να αναπτυχθούν σε κατάλληλη κλίμακα για την εξυπηρέτηση πολλών καταναλωτών και κτιρίων σε επίπεδο γειτονιάς ή συνοικίας. Η διαχείριση της ενέργειας σε επίπεδο συνοικίας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία έξυπνων ολοκληρωμένων ενεργειακών συστημάτων που ελαχιστοποιούν τη ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας. Οι συνοικίες αντιπροσωπεύουν την κατάλληλη κλίμακα για καινοτομία¹⁰ και για να συμμετέχουν οι πολίτες και να έχουν τον άμεσο έλεγχο τμημάτων της αλυσίδας ενεργειακού εφοδιασμού (τοπικές αγορές). Ειδικά οι μικρές και μεσαίες πόλεις θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τα λιγότερο περιορισμένα (κεντρικά) δίκτυα διανομής ενέργειας σε σχέση με τα μεγαλύτερα αστικά συγκροτήματα, έτσι ώστε να υπερτερούν σε τέτοιες καινοτόμες και συμμετοχικές προσεγγίσεις.

Από την άλλη πλευρά, η μετάβαση προς πιο αποκεντρωμένα και δυναμικά ενεργειακά συστήματα και τεχνολογίες απαιτεί όλο και περισσότερο από τις πόλεις και τους όμορους δήμους να σχεδιάζουν από κοινού πώς θα εξελιχθεί η ενεργειακή ζήτηση και πώς θα καλυφθεί με την πάροδο του χρόνου σε μια δεδομένη τοποθεσία. Η συνένωση δυνάμεων συμβάλλει στην επίτευξη της κρίσιμης μάζας που απαιτείται για ορισμένους τύπους επενδύσεων, ώστε να διασφαλιστεί η αποδοτικότερη χρήση των πόρων και να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας, να διαφοροποιηθούν οι πηγές εφοδιασμού και/ή να ενσωματωθούν καλύτερα σε μεγαλύτερα ενεργειακά δίκτυα. Η εργασία που συνεπάγεται μετακίνηση εκτός των διοικητικών ορίων και η δράση σε επίπεδο λειτουργικών αστικών περιοχών είναι επίσης εξαιρετικά σημαντική για τη χρηματοδότηση και την επίτευξη καθαρότερης κινητικότητας σε μια ζώνη μετακίνησης εργαζομένων και στην αλληλεπίδραση μεταξύ πόλης και υπαίθρου.

Πέρα από αυτό, οι αστικές αρχές πρέπει να συνηθίσουν σε μια προσέγγιση που προσομοιάζει με αυτήν του μάρκετινγκ, ώστε να είναι σε θέση να παρουσιάζουν αξιόπιστα ενεργειακά σχέδια και έργα σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών, των τοπικών επιχειρήσεων, των ερευνητών, των τραπεζών και των ιδιωτών επενδυτών. Τα καινοτόμα καθεστώτα

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20240308IPR19003/energeiaka-apodotika-ktiria-me-midenikes-ekpompes-anthraka>

⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955

¹⁰ Βλέπε ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τις συνοικίες με πλεόνασμα ενέργειας ως μέρος της αναθεώρησης του στρατηγικού σχεδίου ενέργειας της ΕΕ (COM 634 final της 20.10.2023).

χρηματοδότησης, μέθοδοι για την προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης, θα αποτελέσουν βασικά ζητήματα για την ενίσχυση της δυνατότητας αναπαραγωγής και αναβάθμισης των επενδύσεων. Πρωτοβουλίες όπως η EU City Facility¹¹ ή η Smart Cities Marketplace¹² παρέχουν συγκεκριμένη πρακτική υποστήριξη και συμβουλές για το πώς οι πόλεις θα πρέπει να οργανωθούν για τον σκοπό αυτό.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι προτάσεις έργων για τη θεματική «Ενεργειακή μετάβαση» δεν θα πρέπει να εκπονούνται κατά τρόπο που δεν συνεκτιμά τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις οι οποίες αποσκοπούν στην ολιστική αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων της ενεργειακής μετάβασης και αναμένεται να ενσωματωθούν σε υφιστάμενες στρατηγικές και συστηματικές προσεγγίσεις για τον οικολογικό προσανατολισμό και/ή την κλιματική ουδετερότητα και την ανθεκτικότητα μιας πόλης. Τέτοιες προσεγγίσεις¹³ είναι δυνατόν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν τις στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης της πολιτικής συνοχής¹⁴, τα σχέδια δράσης για τη βιώσιμη ενέργεια και το κλίμα (SECAP — Sustainable Energy and Climate Action Plans) που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Συμφώνου των δημάρχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια¹⁵, τα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ), τις τοπικές πράσινες συμφωνίες του προγράμματος Intelligent City Challenge¹⁶ ή τα κλιματικά συμβόλαια πόλης (Climate City Contracts) που εκπονούνται από τις πόλεις που συμμετέχουν ή έχουν προσχωρήσει στην αποστολή της ΕΕ για τις κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις¹⁷. Μια τέτοια ενσωμάτωση σε σχετικές αστικές στρατηγικές και σχέδια θα σταθμίζεται στην ενότητα «Στρατηγική αξιολόγηση»¹⁸ των προτάσεων έργων.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Χωρίς να συνεπάγονται τυχόν περιορισμό ως προς την αναμενόμενη απάντηση, η οποία ενδέχεται να διαφέρει σημαντικά από πόλη σε πόλη λόγω μεγέθους, εσωτερικών χαρακτηριστικών και προκλήσεων, οι αιτούντες καλούνται να εξετάσουν τα θέματα και τα ζητήματα που παρατίθενται κατωτέρω κατά την κατάρτιση των προτάσεων έργων τους. Η δοκιμή μέτρων που συνδέονται με περισσότερα από ένα από αυτά τα θέματα και ζητήματα, με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι επίσης δυνατή και συνιστάται ανεπιφύλακτα για τη θεματική της παρούσας πρόσκλησης.

- **Ελαχιστοποίηση της ενεργειακής ζήτησης** στις πόλεις μέσω:
 - μετασκευής των δημόσιων κτιρίων και αναβάθμισης του κλάδου της στέγασης, καθώς και άλλα ενεργειακά μέτρα που ενθαρρύνουν τις εταιρείες ακινήτων, τις επιχειρήσεις και/ή τους

¹¹ <https://www.eucityfacility.eu/home.html>

¹² <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu>

¹³ Ο κατάλογος των στρατηγικών/συστημικών προσεγγίσεων είναι ενδεικτικός.

¹⁴ Άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

¹⁵ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

¹⁶ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/local-green-deals>

¹⁷ [Κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις - Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Βλέπε ενότητα 3.2 των [Κατευθυντήριων γραμμών της EUI-IA](#) για αιτούντες για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής.

ιδιώτες να προβούν σε τέτοιου είδους επενδύσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στις υποβαθμισμένες γειτονιές και/ή τα ευάλωτα νοικοκυριά, για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και του κόστους της επιταχυνόμενης ενεργειακής μετάβασης.

- απαλλαγής των αστικών δημόσιων μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές ως εναλλακτικής λύσης έναντι των επιβατικών αυτοκινήτων, με χρήση του συνδυασμένου δυναμικού του εξηλεκτρισμού (ιδίως από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας), της συνδεσιμότητας, της αυτοματοποίησης ή των έξυπνων στόλων, της οδικής κυκλοφορίας και της διαχείρισης της ενέργειας. Θα μπορούσαν επίσης να εξερευνηθούν οι αναδυόμενες λύσεις στον τομέα της μικροκινητικότητας και της κινητικότητας ως υπηρεσίας (MaaS — Mobility as a Service), οι νέες τεχνολογίες και τα κέντρα υλικοτεχνικής υποστήριξης που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της μετατόπισης προς καθαρότερους και πιο οικονομικά προσιτούς τρόπους κινητικότητας (περπάτημα, ποδήλατο), με πρόσθετα οφέλη όσον αφορά την υγεία, την κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα ατυχήματα, τον θόρυβο και την αυξανόμενη αστική φτώχεια στις μεταφορές, όπως επίσης και τα συντονισμένα μέτρα απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές και τα κίνητρα σε επίπεδο λειτουργικής αστικής περιοχής, ώστε να επιτραπεί στα άτομα που μετακινούνται καθημερινά από έξω από τα διοικητικά όρια της πόλης να συμβάλουν στη μετατόπιση προς καθαρότερους τρόπους κινητικότητας και να επωφεληθούν από αυτή.
- **Διαφοροποίηση των τοπικών πηγών ενέργειας**, με τη μεγιστοποίηση του ενδογενούς δυναμικού για την παραγωγή και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολική, υδάτινη, ωκεάνια, ηλιακή, γεωθερμική, από βιομάζα) ή τοπικών δευτερογενών πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω της ανάκτησης και χρήσης ποικίλου φάσματος αποβλήτων και/ή δευτερογενών πηγών θερμότητας που είναι διαθέσιμες στην πόλη και την περιφέρειά της, εξαλείφοντας τα εμπόδια της κυκλικότητας και της αποδοτικότητας των πόρων.
- **Ανάπτυξη έξυπνων και ολοκληρωμένων τοπικών ενεργειακών συστημάτων**, με την προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων για την αποθήκευση και τον εφοδιασμό ενέργειας, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση από εξωτερικές πηγές, και/ή την αύξηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ενεργειακών συστημάτων κτιρίων και μεταφορών μέσω έξυπνων (ηλεκτρικών ή θερμικών) δικτύων ή με την περαιτέρω διενέργεια δοκιμών και την επέκταση του μοντέλου των συνοικιών με πλεόνασμα ενέργειας (Positive Energy Districts — PED)¹⁹.
- **Μεγιστοποίηση της συμμετοχής πολλών ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών** με την ανάπτυξη κινήτρων και/ή καινοτόμων συστημάτων υποστήριξης και/ή επιχειρηματικών μοντέλων

¹⁹ Σύμφωνα με τον ορισμό που διατυπώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος του JPI Urban Europe «Positive Energy Districts and Neighbourhoods for Sustainable Urban Development» (Συνοικίες και γειτονιές με πλεόνασμα ενέργειας για βιώσιμη αστική ανάπτυξη): «Οι συνοικίες με πλεόνασμα ενέργειας είναι ενεργειακά αποδοτικές και ενεργειακά ευέλικτες αστικές περιοχές ή ομάδες συνδεδεμένων κτιρίων που παράγουν καθαρές μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και διαχειρίζονται ενεργά μια ετήσια τοπική ή περιφερειακή πλεονάζουσα παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Απαιτούν την ενσωμάτωση διαφορετικών συστημάτων και υποδομών και την αλληλεπίδραση μεταξύ των κτιρίων, των χρηστών και των περιφερειακών συστημάτων ενέργειας, κινητικότητας και ΤΠΕ, εξασφαλίζοντας παράλληλα τον ενεργειακό εφοδιασμό και μια καλή ζωή για όλους σύμφωνα με την κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα».

για την ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων²⁰ και κάθε άλλης φόρμουλας που θα επιτρέψει σε διάφορους πελάτες να γίνουν «παραγωγοί-καταναλωτές» ενέργειας, δηλαδή να είναι τόσο καταναλωτές όσο και παραγωγοί ενέργειας στην τοπική αγορά. Θα μπορούσαν επίσης να εξεταστούν ψηφιακές λύσεις (έξυπνες εφαρμογές, ανταλλαγή δεδομένων) για την επιτάχυνση της από κοινού συμμετοχής και των αλλαγών συμπεριφοράς.

- **Ενίσχυση της απασχόλησης και των δεξιοτήτων για την ενεργειακή μετάβαση** με τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των υφιστάμενων κενών στις τοπικές αγορές εργασίας όσον αφορά εξειδικευμένο προσωπικό για τους τομείς των καθαρών μεταφορών και της ενέργειας και/ή με την εξερεύνηση του δυναμικού για νέα βιώσιμα προϊόντα, καινοτόμες θέσεις εργασίας και αναβαθμισμένες γνώσεις και δεξιότητες που μπορεί να διευκολύνει η μετάβαση. Ειδικότερα, θα μπορούσε να εξεταστεί η κοινωνική καινοτομία που οδηγεί στην απασχολησιμότητα των πιο ευάλωτων ατόμων και/ή στην άνθηση των υπηρεσιών εγγύτητας, των νεοφυών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων) που βασίζονται στην επισκευή, την επαναχρησιμοποίηση και/ή την εμπορική αξιοποίηση της υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης προϊόντων.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ειδικός στόχος 2.1 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*προώθησης της ενεργειακής απόδοσης και της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου*»,
- Ειδικός στόχος 2.2 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν*»,
- Ειδικός στόχος 2.3 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*ανάπτυξης έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε)*»,
- Ειδικός στόχος 2.6 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*προαγωγής της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία*»,
- Ειδικός στόχος 2.8 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*προώθησης της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα*»,
- Ειδικός στόχος 5.1 για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της «*ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές*».

²⁰ Μέσω της [δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους»](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en), που εγκρίθηκε το 2019, η ΕΕ εισήγαγε την έννοια των ενεργειακών κοινοτήτων στη νομοθεσία της, ιδίως με τη μορφή ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών και [κοινοτήτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en).
https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΦΡΩΣΗ

Οι προτάσεις έργων θα αξιολογούνται, μεταξύ άλλων κριτηρίων, με βάση την ικανότητά τους να επιτύχουν αξιόπιστα αποτελέσματα και την ορθότητα της μεθοδολογίας τους όσον αφορά τη μέτρηση των αποτελεσμάτων αυτών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της θεματικής «Ενεργειακή μετάβαση», οι αστικές αρχές καλούνται να καθορίσουν ένα σύνολο δεικτών που θα αποτυπώνουν, με ολοκληρωμένο τρόπο, τα αλληλένδετα παράλληλα οφέλη (π.χ. ποιότητα του αέρα, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, απασχόληση, ένταξη) που θα μπορούσαν να παραγάγουν οι προτάσεις έργων τους.

Στις αιτήσεις τους, οι αστικές αρχές μπορούν να αναφέρονται σε οποιονδήποτε από τους δείκτες που παρατίθενται κατωτέρω, όποτε αυτοί είναι σχετικοί με τις ιδέες τους για το έργο. Ο κατάλογος δεν είναι περιοριστικός ή εξαντλητικός. Περιλαμβάνει δείκτες που δεν συσχετίζονται ρητά με το αντικείμενο της θεματικής της ενεργειακής μετάβασης, αλλά που μπορούν να βοηθήσουν στην έκφραση απτών αποτελεσμάτων και, συνεπώς, αξίζει να ληφθούν υπόψη. Οι εν λόγω δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από δείκτες σχετικούς με το συγκεκριμένο έργο.

Οι αστικές αρχές μπορούν να καθορίσουν ελεύθερα τους δικούς τους ειδικούς δείκτες για το έργο τους, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τους δείκτες που παρατίθενται, για να αποτυπώσουν με τον πλέον σαφή και πειστικό τρόπο τις αλλαγές τις οποίες το έργο τους έχει τη δυνατότητα να επιτύχει.

Δείκτες εκφρών

- Νέα προϊόντα και υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν (μονάδα μέτρησης: νέα προϊόντα/υπηρεσίες).
- Υποδομές που υποστηρίζονται (νέες, ανακαινισμένες, ανακατασκευασμένες ή εκσυγχρονισμένες υποδομές) (μονάδα μέτρησης: υποδομές που υποστηρίζονται).
- Νέος εξοπλισμός που δημιουργήθηκε και/ή υποστηρίζεται (μονάδα μέτρησης: νέος εξοπλισμός).
- Άτομα που υποστηρίζονται (κατάρτιση, αναβάθμιση δεξιοτήτων, παροχή συνοδευτικής υποστήριξης ή βοήθειας) (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς).
- Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες επιχειρήσεις) (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις).
- Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση (μονάδα μέτρησης: τετραγωνικά μέτρα).

- Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση (μονάδα μέτρησης: κατοικίες).
- Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας, π.χ. ηλεκτρική, θερμική) (μονάδα μέτρησης: MW).
- Δίκτυο αγωγών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που κατασκευάστηκε ή βελτιώθηκε πρόσφατα (μονάδα μέτρησης: χιλιόμετρα).
- Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται (μονάδα μέτρησης: κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας).
- Λύσεις για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας (μονάδα μέτρησης: MWh).
- Εγκατεστημένα συστήματα παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης (μονάδα μέτρησης: αριθμός συστημάτων²¹).
- Συστήματα ψηφιακής διαχείρισης για έξυπνα ενεργειακά συστήματα (μονάδα μέτρησης: κατασκευαστικά στοιχεία συστήματος).
- Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές ενδιαφερομένων).
- Πολίτες που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: άτομα).

Δείκτες αποτελεσμάτων

- Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες (μονάδα μέτρησης: ετήσια ΙΠΑ).
- Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος).
- Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες για τα προϊόντα, τις διαδικασίες, την εμπορία ή την οργάνωση (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις).
- Αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια (μονάδα μέτρησης: αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια).
- Μείωση της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας (μονάδα μέτρησης: ποσοστό μείωσης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος).

²¹ Οι σταθμοί μέτρησης πρέπει να πληρούν τις ποιοτικές απαιτήσεις που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για τον καθαρό αέρα, δηλαδή των οδηγιών 2008/50/ΕΚ και 2004/107/ΕΚ, και αναφέρονται δεόντως στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση 2011/850/ΕΕ.

- Συνολική παραγόμενη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας, π.χ. ηλεκτρική, θερμική) (μονάδα μέτρησης: MWh/έτος).
- Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (μονάδα μέτρησης: τόνοι CO₂eq/έτος).
- Βελτίωση της ποιότητας του αέρα [μονάδα μέτρησης: συγκεντρώσεις λεπτών αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ_{2,5})].
- Χρήστες συνδεδεμένοι σε έξυπνα ενεργειακά συστήματα (μονάδα μέτρησης: τελικοί χρήστες/έτος)
- Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών (μονάδα μέτρησης: τελικοί χρήστες/έτος).
- Αύξηση του πληθυσμού που χρησιμοποιεί επιλογές ενεργού κινητικότητας (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού).
- Επίπεδο συμμετοχής που επιτεύχθηκε κατά τη δημιουργία επαφών με τις τοπικές κοινότητες (ενημέρωση, διαβούλευση, συν-δημιουργία, συν-απόφαση) (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που συμμετείχε).

ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ»

Η καινοτομία, και ιδίως το νέο κύμα καινοτομίας της υπερπροηγμένης τεχνολογίας (deep-tech), είναι η απάντηση της ΕΕ στην παγκόσμια δέσμευση να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, να καταστήσει τις οικονομίες μας περισσότερο ψηφιακές και να εγγυηθεί την ασφάλεια των τροφίμων, της ενέργειας και των πρώτων υλών της Ευρώπης. Το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας²³ προβλέπει δράσεις για την κινητοποίηση των πόλεων και των περιφερειών μέσω «περιφερειακών κοιλάδων καινοτομίας» (regional innovation valleys) με σκοπό την επιτάχυνση της ανάπτυξης της καινοτομίας στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας.

²³ Το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (eurropa.eu)

Η ΕΕ επιδιώκει ένα ανθρωποκεντρικό και βιώσιμο όραμα για μια ψηφιακή κοινωνία με στόχο την ενδυνάμωση των πολιτών και των επιχειρήσεων. Το πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη²⁴ 2030 παρέχει υποστήριξη σε πολυκρατικά έργα για την ενίσχυση των ευρωπαϊκών ψηφιακών ικανοτήτων και δυνατοτήτων με επίκεντρο τέσσερις θεματικούς στόχους: ψηφιακές δεξιότητες, ψηφιακές υποδομές, ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων και ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών.

Για να συμβάλουν στην οικοδόμηση μιας ανθεκτικής Ψηφιακής Δεκαετίας της Ευρώπης²⁵, οι δημόσιες διοικήσεις, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) νιώθοντας παράλληλα ασφαλείς και προστατευμένοι. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη έχει ως στόχο να καταστήσει την ΕΕ παγκόσμιας κλάσης κόμβο για την ΤΝ και να διασφαλίσει ότι η ΤΝ είναι ανθρωποκεντρική και αξιόπιστη. Ένας τέτοιος στόχος μεταφράζεται στην Ευρωπαϊκή προσέγγιση της αριστείας και της εμπιστοσύνης μέσω συγκεκριμένων κανόνων και δράσεων.

Παράλληλα με την τεχνητή νοημοσύνη, το διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of Things — IoT) μάς δίνει τη δυνατότητα να συγχωνεύσουμε τον φυσικό και τον εικονικό κόσμο. Προσφέρει καινοτόμες λύσεις και μας επιτρέπει να δημιουργούμε έξυπνα περιβάλλοντα. Οι τεχνολογίες IoT βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του ψηφιακού μετασχηματισμού της παγκόσμιας οικονομίας. Τα δεδομένα που συλλέγονται από τους αισθητήρες IoT μπορούν να παρακολουθούνται και να προωθούνται σε ένα κεντρικό σύστημα για την ενεργοποίηση μιας ενέργειας, την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων ή την ανταπόκριση σε ένα άλλο συνδεδεμένο αντικείμενο, εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά.

Τα δεδομένα αποτελούν έναν άλλο ουσιώδη πόρο του ψηφιακού κόσμου με μεγάλες δυνατότητες για την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την κοινωνική πρόοδο εν γένει. Η ανάπτυξη εφαρμογών που βασίζονται στα δεδομένα θα προσφέρει διάφορα οφέλη στη δημόσια διοίκηση, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις: καλύτερη χάραξη πολιτικής και καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες, βελτιωμένη υγειονομική περίθαλψη, νέα προϊόντα και υπηρεσίες, με παράλληλη μείωση του κόστους των δημόσιων υπηρεσιών και βελτίωση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό, τα ταμεία συνοχής συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας ψηφιακής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, όπου οι πολίτες, οι ερευνητικοί οργανισμοί, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες διοικήσεις επωφελούνται πλήρως από τις ευκαιρίες που προσφέρει η ψηφιοποίηση. Η αποτελεσματική ηλεκτρονική διακυβέρνηση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο περιλαμβάνει την ανάπτυξη εργαλείων καθώς και την επανεξέταση της οργάνωσης και των διαδικασιών, προκειμένου να παρέχονται δημόσιες υπηρεσίες πιο αποτελεσματικά, εύκολα, γρήγορα και με χαμηλότερο κόστος. Πιο συγκεκριμένα, οι ψηφιακές τεχνολογίες και οι τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση των παραδοσιακών δικτύων και υπηρεσιών προς όφελος των τοπικών κοινοτήτων μέσω της ανάπτυξης έργων όπως οι έξυπνες πόλεις και τα έξυπνα χωριά.

²⁴ Το πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης (europa.eu)

²⁵ Η ψηφιακή δεκαετία της Ευρώπης | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης (europa.eu)

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται από την πολιτική συνοχής στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, ιδίως στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050, στην αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για σκοπούς καινοτομίας και στη στήριξη της ανάπτυξης σε λειτουργικές αστικές περιοχές²⁶.

Η πολιτική συνοχής συμβάλλει στις προσπάθειες της Ευρώπης να αξιοποιήσει την ψηφιακή τεχνολογία για την επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης και της βιωσιμότητας για περισσότερο από μια δεκαετία. Για την περίοδο 2021-2027, η πολιτική συνοχής έχει προγραμματίσει επενδύσεις στην ψηφιοποίηση ύψους άνω των 40 δισ. EUR μέσω των προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής, το Interreg και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Στο πλαίσιο της θεματικής «Τεχνολογία στις πόλεις», η EUI στοχεύει στην υποστήριξη της δοκιμής καινοτόμων λύσεων που βασίζονται σε νέες τεχνολογίες σε πραγματικές συνθήκες για την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πολίτες και/ή για την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών αρχών να προσφέρουν αυτές τις υπηρεσίες, μέσω πειραματισμών που θα μπορούσαν να επαναληφθούν σε ευρύτερη κλίμακα με τη βοήθεια των επενδύσεων της πολιτικής συνοχής.

Η θεματική «Τεχνολογία στις πόλεις» συμβάλλει και συνδέεται με μια σειρά από πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ, η ΕΕ έτοιμη για την ψηφιακή εποχή, η αποστολή της ΕΕ για κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις, η στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας, η στρατηγική της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια, η πρωτοβουλία Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, η Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης, η ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας με θέμα την ενεργό και υγιή γήρανση.

Βασίζεται επίσης στα επιτεύγματα του αστικού θεματολογίου για τη θεματική εταιρική σχέση της ΕΕ για την «Ψηφιακή μετάβαση» και στις δράσεις που αναπτύχθηκαν για καλύτερη ρύθμιση, χρηματοδότηση και γνώση στον τομέα²⁷.

Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να επιτύχει ένα ισορροπημένο χαρτοφυλάκιο έργων που να πληροί τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, αντανakλώντας παράλληλα τις γεωγραφικές, χωρικές και δημογραφικές ποικιλομορφίες των ευρωπαϊκών πόλεων. Οι προτάσεις έργων αναμένεται να περιλαμβάνουν ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό πειραματισμού, γεγονός που δεν καθιστά πιθανή τη χρηματοδότησή τους από παραδοσιακές ή επικρατούσες πηγές χρηματοδότησης.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Οι πόλεις είναι τόποι πλουραλισμού, δημιουργικότητας και αλληλεγγύης. Οι πολιτιστικές και πολιτικές παραδόσεις αποτέλεσαν τα θεμέλια για την ανάπτυξη πόλεων που αναδεικνύονται σε εκφραστές των δημοκρατικών δικαιωμάτων και αξιών. Οι πόλεις λειτουργούν επίσης ως εργαστήρια για νέες μορφές επίλυσης προβλημάτων και ως πεδία δοκιμών για την κοινωνική καινοτομία.

²⁶ Άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

²⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/digital-transition>

Οι πόλεις έρχονται αντιμέτωπες με πολυάριθμες και ολοένα και πιο σύνθετες προκλήσεις, αλλά έχουν επίσης στη διάθεσή τους νέα τεχνολογικά εργαλεία για την καλύτερη αντιμετώπισή τους. Η τεχνολογία, τα δεδομένα και οι πληροφορίες διαδραματίζουν όλο και πιο σημαντικό ρόλο στη ζωή των πολιτών και μεταβάλλουν τη δυναμική της εξουσίας στην κοινωνία μας. Οι πόλεις βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αυτής της τεχνολογικής αλλαγής. Λόγω του ιδιαίτερου οικοσυστήματός τους με υψηλή πυκνότητα πληθυσμού και υποδομών, οι πόλεις αποτελούν προνομιακές τοποθεσίες για την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, καθώς και για την παραγωγή, συλλογή και κοινή χρήση δεδομένων με σκοπό τη βελτιστοποίηση των οφελών των νέων τεχνολογιών από πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι δυνατότητες των νέων τεχνολογιών να βοηθήσουν τις πόλεις να βελτιώσουν τις δημόσιες υπηρεσίες, να αλληλεπιδράσουν καλύτερα με τις τοπικές επιχειρήσεις και τους πολίτες και να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν (ενεργητική και συμμετοχική δημοκρατία), να αυξήσουν την παραγωγικότητα και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της βιωσιμότητας είναι απεριόριστες.

Με τη δημιουργία καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς αστικών κοινοτήτων για τη δοκιμή και τη χρήση των νέων τεχνολογιών για μια καλύτερη αστική διακυβέρνηση, θα μπορούσαν να προκληθούν νέες δυναμικές στο αστικό οικοσύστημα, να προσδιοριστούν εργαλεία και διαδικασίες που ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες της πόλης και/ή να δημιουργηθούν από κοινού στο πλαίσιο τοπικών και περιφερειακών συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας ή ψηφιακών κόμβων.

Η πρόσφατη ανάπτυξη λιγότερο δαπανηρών αισθητήρων, σε συνδυασμό με την εξάπλωση του κινητού και υψηλής ταχύτητας διαδικτύου και τη σμίκρυνση της υπολογιστικής τεχνολογίας, άνοιξαν το δρόμο για μια νέα τεχνολογική επανάσταση. Το διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT), η τεχνητή νοημοσύνη (TN), το παγκόσμιο σύστημα εντοπισμού θέσης (GPS) υψηλής ανάλυσης, τα μεγάλα δεδομένα, η τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών (Blockchain), η εικονική και η ενισχυμένη πραγματικότητα (AR/VR), τα ψηφιακά δίδυμα με ενσωματωμένα βασικά στοιχεία TN και AR/VR και τα νέα δομικά υλικά και τεχνικές αναμένεται να μεταμορφώσουν τα κύρια στοιχεία λειτουργίας των πόλεων και να μεταμορφώσουν τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες μας ζουν και αλληλεπιδρούν στις αστικές περιοχές.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι τοπικές αρχές θα πρέπει να επικεντρωθούν στην εξεύρεση νέων λύσεων με γνώμονα τον τόπο και με επίκεντρο τον πολίτη, οι οποίες να αντεπεξέρχονται στις ανάγκες της κοινότητας και να ανταποκρίνονται στις τοπικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων. Αυτές οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται σε αστικό περιβάλλον θα πρέπει να λειτουργούν αρμονικά από κοινού και να μην επιφέρουν αποκλεισμούς, ώστε να ωφεληθούν όλοι οι πολίτες.

Τα ζητήματα δημόσιου ελέγχου και κυριότητας των τοπικών δεδομένων που συσσωρεύονται μέσω των νέων τεχνολογιών θα πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά και με διαφάνεια, ιδίως στις περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες παραχωρούνται σε τρίτους οι οποίοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να κάνουν κατάχρηση των πληροφοριών αυτών. Οι εφαρμογές που δημιουργούνται προς όφελος της κοινότητας θα πρέπει να είναι δωρεάν, ανοικτού κώδικα και φιλικές προς τον χρήστη. Οι τεχνολογίες από μόνες τους είναι ουδέτερες, αλλά ο τρόπος διαχείρισής τους είναι αυτός που θα καθορίσει τις πραγματικές επιπτώσεις στη ζωή στην πόλη.

Οι προτάσεις έργων για τη θεματική «Τεχνολογία στις πόλεις» δεν θα πρέπει, επομένως, να εκπονούνται κατά τρόπο που δεν συνεκτιμά τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους των αιτουσών πόλεων, όπως αυτοί εκφράζονται, για παράδειγμα, στις στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης της πολιτικής συνοχής²⁸ ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο στρατηγικής σε επίπεδο πόλης. Μια τέτοια ενσωμάτωση σε σχετικές αστικές στρατηγικές και σχέδια θα σταθμίζεται στην ενότητα «Στρατηγική αξιολόγηση»²⁹ των προτάσεων έργων.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Χωρίς να συνεπάγονται τυχόν περιορισμό ως προς την αναμενόμενη απάντηση, η οποία ενδέχεται να διαφέρει σημαντικά από πόλη σε πόλη λόγω μεγέθους, εσωτερικών χαρακτηριστικών και προκλήσεων, οι αιτούντες καλούνται να εξετάσουν τα θέματα και τα ζητήματα που παρατίθενται κατωτέρω κατά την κατάρτιση των προτάσεων έργων τους. Η δοκιμή μέτρων που συνδέονται με περισσότερα από ένα από αυτά τα θέματα και ζητήματα, με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι επίσης δυνατή και συνιστάται ανεπιφύλακτα για τη θεματική της παρούσας πρόσκλησης.

- **Εξασφάλιση καλύτερων και προσαρμοσμένων δημόσιων υπηρεσιών** με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες, τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους πολίτες, τη δημιουργία νέων προσαρμοστικών υπηρεσιών, τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων υποδομών, την ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας, τη διασφάλιση της ανταλλαγής πληροφοριών με τους χρήστες σε πραγματικό χρόνο, τη μείωση του κόστους, του χρόνου συναλλαγής και των σφαλμάτων. Έμφαση πρέπει να δοθεί στη μείωση του κόστους, την αυτοματοποίηση, την επιτάχυνση και την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος, η στήριξη των πιο ευάλωτων ατόμων στην ψηφιακή μετάβαση πρέπει να αποτελεί συνιστώσα κάθε προτεινόμενης αλλαγής.
- **Εδραίωση της πολυεπίπεδης και πολυμερούς διακυβέρνησης, διασφάλιση μιας αποτελεσματικής συμμετοχικής δημοκρατίας και τόνωση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας** με την αύξηση του αριθμού των τοπικών φορέων και των πολιτών που συμμετέχουν ενεργά και διαρθρωτικά στη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων, αλλά και με την ενίσχυση των προσεγγίσεων του από κοινού σχεδιασμού και της συν-δημιουργίας, για παράδειγμα, με στόχο την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στον αστικό σχεδιασμό· με την ανάπτυξη της οργανωτικής, ρυθμιστικής και διοικητικής δομής που παρέχει το περιβάλλον και τις συνθήκες για την υποστήριξη μιας κουλτούρας καινοτομίας και τη διευκόλυνση των συμπράξεων μεταξύ πόλεων, πανεπιστημίων και τοπικών επιχειρήσεων, για τη δημιουργία/ενίσχυση της δυναμικής της καινοτομίας και της έξυπνης εξειδίκευσης. Η ψηφιακή αδελοποίηση σε επίπεδο AR/VR μέσω του Smart Communities θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί ώστε να καταστούν δυνατές οι τεκμηριωμένες διαδικασίες λήψης αποφάσεων μέσω προηγμένων τεχνικών μοντελοποίησης και

²⁸ Άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

²⁹ Βλέπε ενότητα 3.2 των [Κατευθυντήριων γραμμών της EUI-IA](#) για αιτούντες για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής.

φυσικών διεπαφών εμπύθισης που ενδυναμώνουν τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες της πόλης (CitiVERSE).

- **Τελειοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού, της συλλογής και κοινής χρήσης τοπικών δεδομένων με ταυτόχρονη διασφάλιση των υψηλότερων προτύπων για το απόρρητο των δεδομένων** με τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι πόλεις μπορούν να συλλέγουν, να χρησιμοποιούν, να αποθηκεύουν και να μοιράζονται δεδομένα σε επίπεδο υπο-πόλης, με αυξημένο επίπεδο λεπτομέρειας, προκειμένου να διευκολύνουν και να βελτιώσουν την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες τους, να βοηθήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με βάση τη διαχείριση δεδομένων, να συμβάλουν στην τοπική οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία, στην κατάρτιση και την επανεκπαίδευση των πιο ευάλωτων ατόμων, να προωθήσουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας και νέων επιχειρήσεων και να προσελκύσουν και να διατηρήσουν ταλέντα.
- **Βελτιστοποίηση του χωροταξικού σχεδιασμού και των χρήσεων γης και το σχέδιο βιομηχανικής χρήσης της γης** με τη χρήση τεχνολογιών στον στρατηγικό και χωροταξικό σχεδιασμό, για τη διασφάλιση της αρμονικής και βέλτιστης αστικής και περιαστικής ανάπτυξης. Οι πόλεις πρέπει να βρουν καινοτόμους τρόπους χρήσης των νέων τεχνολογιών, ώστε να βελτιστοποιήσουν την ισορροπία μεταξύ των αναγκών των διαφόρων χρήσεων γης, όπως η στέγαση, η χωρική ενεργοποίηση των βιομηχανικών ζωνών, η αποκατάσταση και η ανάπλαση εγκαταλελειμμένων χώρων, ο δημόσιος χώρος, οι κοινωνικές υπηρεσίες.
- **Εξασφάλιση καλύτερων υπηρεσιών, ψηφιακής και φυσικής προσβασιμότητας και της ένταξης των ατόμων με αναπηρίες και του γηραιότερου πληθυσμού** με την αύξηση της ενεργού συμμετοχής στο σύστημα διακυβέρνησης της πόλης, με τη συλλογή και ανάλυση ειδικών δεδομένων σχετικά με τις τοπικές ειδικές ανάγκες και εμπειρίες, με σκοπό τη δημιουργία/προσαρμογή της τοπικής πολιτικής, την κατανομή των πόρων, τη βελτίωση των υπηρεσιών και τη δημιουργία προσαρμοσμένων έξυπνων δρόμων και/ή εξοπλισμού/επίπλων υποδομών για την ισότιμη πρόσβαση στους αστικούς χώρους, μέσω μαζικής μεταφοράς και/ή κτιρίων· με την ανάπτυξη δωρεάν και ανοικτού κώδικα, φιλικών προς τον χρήστη εφαρμογών για κινητά τηλέφωνα που ανταποκρίνονται σε διάφορες αναπηρίες (π.χ. αναγνώστες οθόνης, φωνητικές εντολές, μεγάλες γραμματοσειρές). Τα προτεινόμενα έργα θα πρέπει να υποστηρίζουν την ένταξη των ατόμων με αναπηρία και μια πολιτική ενεργού γήρανσης, με ιδιαίτερη προσοχή στα μέτρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διά βίου μάθηση και τη διατήρηση των ταλέντων.
- **Ασφαλείς, προστατευμένες και ανθεκτικές πόλεις** με τον επανασχεδιασμό των αστικών χώρων ώστε οι πολίτες να είναι λιγότερο εκτεθειμένοι στην κλιματική αλλαγή και σε άλλες απειλές με βάση την αξιολόγηση τρωτότητας και τα αντίστοιχα σενάρια, με την πρόταση νέων καινοτόμων υπηρεσιών, υποδομών και εξοπλισμού που συμβάλλουν επίσης στην ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών και των δημόσιων χώρων, με την εκπόνηση και χρήση σχεδίων και τεχνικών πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων, συνοδευόμενων από εξειδικευμένες εκπαιδεύσεις για τους τοπικούς επαγγελματίες και τεχνικές ευαισθητοποίησης των πολιτών, με την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών διοικήσεων σε συνεργασία με τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους φορείς για την καταπολέμηση του οργανωμένου (κυβερνο)εγκλήματος.

Μεταξύ των διαφόρων τομέων που πρέπει να διερευνηθούν ώστε οι πόλεις της ΕΕ να γίνουν πιο ασφαλείς, προστατευμένες και ανθεκτικές, οι αιτούντες θα μπορούσαν να εξετάσουν τα εξής:

- **Ενίσχυση της πρόληψης και του μετριασμού των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών** (βιομηχανικοί κίνδυνοι, ακραία καιρικά φαινόμενα, ανεξέλεγκτες πυρκαγιές, σεισμοί, κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία, απειλές για την ασφάλεια) σε αστικές περιοχές με την ενσωμάτωση τεχνολογιών σε πολιτικές πρόβλεψης και πρόληψης, σχέδια και έργα που χρησιμοποιούνται ως νέοι τρόποι για τη δημιουργία ποικίλων σεναρίων, για την πρόβλεψη περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων και οικονομικών κινδύνων, καθώς και των συναφών κοινωνικών μετασχηματισμών και προβλημάτων υγείας.
- **Εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας στις αστικές και λειτουργικές περιοχές:** δεδομένων των αυξημένων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την κρίση της βιοποικιλότητας, οι πόλεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση «επισιτιστικών περιβαλλόντων». Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στις αστικές περιοχές με τρόπο που να δημιουργεί καινοτόμους, χωρίς αποκλεισμούς και ολοκληρωμένους τρόπους σύνδεσης με τους τοπικούς αγρότες, με στόχο τη δημιουργία λειτουργικών περιοχών για βιώσιμα και ανθεκτικά συστήματα τροφίμων.
- **Κυβερνοασφάλεια:** με την ενσωμάτωση στρατηγικής πρόβλεψης και προληπτικών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων κυβερνοασφάλειας στα σχέδια και τους σχεδιασμούς τους για την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στα συστήματα υποδομών τους, με την προληπτική διαχείριση των κινδύνων της αλυσίδας εφοδιασμού ΤΠΕ για κάθε νέα τεχνολογία που χρησιμοποιείται στις υποδομές και/ή τις υπηρεσίες των πόλεων. Η διασφάλιση της κυβερνοασφάλειας στις πόλεις με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών απαιτεί μια πολύπλευρη προσέγγιση, η οποία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση με έμφαση στα πιο ευάλωτα κοινά.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ειδικός στόχος 1.1 για μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της «ανάπτυξης και ενίσχυσης των δυνατοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών».
- Ειδικός στόχος 1.2 για μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της «εκμετάλλευσης των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές».
- Ειδικός στόχος 1.4 για μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της «ανάπτυξης δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα».
- Ειδικός στόχος 1.5 για μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της «ενίσχυσης της ψηφιακής συνδεσιμότητας».

- Ειδικός στόχος 2.4 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της «*προώθησης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα*».
- Ειδικός στόχος 4.1 για μια πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «*ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας*».
- Ειδικός στόχος 4.2 για μια πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «*βελτίωσης της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης*».
- Ειδικός στόχος 4.3 για μια πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «*προώθησης της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες*».
- Ειδικός στόχος 5.1 για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της «*ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές*».

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΩΝ

Οι προτάσεις έργων θα αξιολογούνται, μεταξύ άλλων κριτηρίων, με βάση την ικανότητά τους να επιτύχουν αξιόπιστα αποτελέσματα και την ορθότητα της μεθοδολογίας τους όσον αφορά τη μέτρηση των αποτελεσμάτων αυτών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της θεματικής «Τεχνολογία στις πόλεις», οι αστικές αρχές καλούνται να καθορίσουν ένα σύνολο δεικτών που θα αποτυπώνουν, με ολοκληρωμένο τρόπο, τα αλληλένδετα παράλληλα οφέλη (π.χ. υποστηριζόμενες επιχειρήσεις, συμμετοχές πολιτών, θέσεις εργασίας και εργατικό δυναμικό, καταρτισμένοι τοπικοί φορείς ή πολίτες κ.λπ.) τα οποία θα μπορούσαν να παραγάγουν οι προτάσεις έργων τους.

Στις αιτήσεις τους, οι αστικές αρχές μπορούν να αναφέρονται σε οποιονδήποτε από τους δείκτες που παρατίθενται κατωτέρω, όποτε αυτοί είναι σχετικοί με τις ιδέες τους για το έργο. Ο κατάλογος δεν είναι περιοριστικός ή εξαντλητικός. Περιλαμβάνει δείκτες που δεν συσχετίζονται ρητά με το αντικείμενο της θεματικής, αλλά που μπορούν να βοηθήσουν στην έκφραση απτών αποτελεσμάτων και, συνεπώς, αξίζει να ληφθούν υπόψη. Οι εν λόγω δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από δείκτες σχετικούς με το συγκεκριμένο έργο.

Οι αστικές αρχές μπορούν να καθορίσουν ελεύθερα τους δικούς τους ειδικούς δείκτες για το έργο τους, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τους δείκτες που παρατίθενται, για να αποτυπώσουν με τον πλέον σαφή και πειστικό τρόπο τις αλλαγές τις οποίες το έργο τους έχει τη δυνατότητα να επιτύχει.

Δείκτες εκροών

- Πολίτες που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς).
- Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες επιχειρήσεις) (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις).
- Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται (μονάδα μέτρησης: νέες επιχειρήσεις).
- Νέος εξοπλισμός που δημιουργήθηκε και/ή υποστηρίζεται (μονάδα μέτρησης: νέος εξοπλισμός).
- Δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών (μονάδα μέτρησης: νέα προϊόντα/υπηρεσίες).
- Άτομα που υποστηρίζονται (κατάρτιση, αναβάθμιση δεξιοτήτων, παροχή συνοδευτικής υποστήριξης ή βοήθειας) (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος και μειονεκτουσών ομάδων (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές ενδιαφερομένων).
- Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις (μονάδα μέτρησης: ευρώ).
- Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών (μονάδα μέτρησης: ευρώ).
- Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης έναντι φυσικών κινδύνων που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνων που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες (μονάδα μέτρησης: ευρώ).

Δείκτες αποτελεσμάτων

- Μαθητείες που υποστηρίζονται σε ΜΜΕ (μονάδα μέτρησης: άτομα).
- Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες (μονάδα μέτρησης: ετήσια ΙΠΑ).

- Επίπεδο συμμετοχής που επιτεύχθηκε κατά τη δημιουργία επαφών με τις τοπικές κοινότητες (ενημέρωση, διαβούλευση, συν-δημιουργία, συν-απόφαση) (*μονάδα μέτρησης*: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που συμμετείχε).
- Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες για τα προϊόντα, τις διαδικασίες, την εμπορία ή την οργάνωση (*μονάδα μέτρησης*: επιχειρήσεις),
- Αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια (*μονάδα μέτρησης*: αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια).
- Προσωπικό ΜΜΕ που ολοκληρώνει κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, για βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες) (*μονάδα μέτρησης*: συμμετέχοντες).
- Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (*μονάδα μέτρησης*: χρήστες/έτος).
- Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα (*μονάδα μέτρησης*: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται).
- Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές (*μονάδα μέτρησης*: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται).
- Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών ή των δασικών πυρκαγιών) (*μονάδα μέτρησης*: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται).
- Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικούς κινδύνους που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνους που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες (*μονάδα μέτρησης*: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται).
- Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων για τις υπηρεσίες απασχόλησης (*μονάδα μέτρησης*: χρήστες/έτος).
- Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης (*μονάδα μέτρησης*: χρήστες/έτος).
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγείας ή/και κοινωνικής φροντίδας (*μονάδα μέτρησης*: χρήστες/έτος).

4. ΦΑΣΕΙΣ ΈΡΓΟΥ

Η διάρκεια ζωής του έργου EUI-IA αποτελείται από 4 φάσεις (βλ. οδηγίες EUI-IA για λεπτομέρειες):

- i. **Η προετοιμασία του έργου** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκπόνηση της αίτησης έργου και ολοκληρώνεται με την έγκριση του έργου για χρηματοδότηση από τις αρχές της EUI.
- ii. **Η φάση έναρξης έργου** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) διαρκεί 6 μήνες και αρχίζει μετά την επίσημη έγκριση του έργου. Αποσυνδέεται από τη φάση υλοποίησης, διεξάγεται πριν από την επίσημη έναρξη της υλοποίησης του έργου και είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στον έλεγχο ετοιμότητας του έργου (συμπεριλαμβανομένου του εκ των προτέρων ελέγχου), καθώς και στις δραστηριότητες διαχείρισης του έργου για τη δημιουργία των συνθηκών για την ομαλή έναρξη και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου.
- iii. **Η φάση υλοποίησης του έργου** διαρκεί 3,5 χρόνια, αρχίζει μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της φάσης έναρξης έργου και διαρκεί μέχρι την εγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία υλοποίησης του έργου.

Επισημαίνεται ότι υπάρχουν ορισμένες διαφορές όσον αφορά τη διάρκεια των δεσμών εργασίας του έργου που υλοποιούνται κατά τη φάση υλοποίησης:

- **«Οριζόντιες» δέσμες εργασίας:** Η διαχείριση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση, η επικοινωνία και η κεφαλαιοποίηση του έργου διαρκούν καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης υλοποίησης (3,5 έτη). Αναμένεται ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών της φάσης υλοποίησης (μετά τη δρομολόγηση της καινοτόμου λύσης, δηλαδή την ολοκλήρωση της εφαρμογής των θεματικών δεσμών εργασίας), οι «οριζόντιες» δέσμες εργασιών θα επικεντρωθούν στα εξής: σύνοψη και αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του έργου· προετοιμασία των συμπερασμάτων του έργου· περαιτέρω επικοινωνία, διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου· προετοιμασία της συνέχειας του έργου με γνώμονα τις προοπτικές συνέχισης και αναβάθμισης των δοκιμασμένων λύσεων που αποδείχθηκαν επιτυχείς μετά το πέρας της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της EUI-IA προσαρμογή των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων στις πόλεις των εταίρων μεταφοράς και της περαιτέρω αξιοποίησής τους σε ολόκληρη την Ευρώπη· η τελική υποβολή εκθέσεων.
- **Οι θεματικές δέσμες εργασίας μπορούν να διαρκέσουν έως και 3 έτη και θα πρέπει να λήξουν 6 μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της φάσης υλοποίησης**, προκειμένου – όπως παρουσιάστηκε παραπάνω– να καταστεί δυνατή η ορθή αξιολόγηση της υλοποίησης του έργου και η πειραματική καινοτόμος λύση για την επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, την προώθηση των δραστηριοτήτων μεταφοράς και την περαιτέρω αξιοποίηση των επιτευγμάτων του έργου. Η αξιολόγηση των επιδόσεων του

έργου και της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης είναι ζωτικής σημασίας για να επιτραπεί η επέκταση του έργου στην αστική περιοχή του έργου και η δυνατότητα αναπαραγωγής του σε άλλες πόλεις σε όλη την Ευρώπη, επομένως μια περίοδος 6 μηνών μετά τον πειραματισμό θα πρέπει να αφιερωθεί σε δραστηριότητες αξιολόγησης.

- **Η δέσμη εργασιών μεταφοράς αρχίζει το αργότερο 12 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης του έργου και διαρκεί μέχρι το τέλος της φάσης υλοποίησης.** Η έναρξη αυτής της δέσμης εργασιών θα πρέπει να αποφασιστεί από τη ΜUA και τους εταίρους μεταφοράς μετά από ανάλυση της πιο εφικτής και επωφελούς στιγμής για την έναρξη της συνεργασίας. Θα πρέπει να επιτρέπει στους Εταίρους Μεταφοράς να εμπλακούν την πλέον κατάλληλη στιγμή ήδη κατά τα αρχικά στάδια της υλοποίησης ενός έργου.
- iv. **Η φάση διοικητικού κλεισίματος** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) διαρκεί 3 μήνες και σχετίζεται με όλες τις διοικητικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα μετά τη φάση υλοποίησης, προκειμένου να κλείσει το έργο και να γίνει επικύρωση των αφηγηματικών και οικονομικών εγγράφων αναφοράς. Επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης αναμένεται ότι οι εκπρόσωποι του έργου EUI-IA εξακολουθούν να είναι διαθέσιμοι να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες κεφαλαιοποίησης και διάδοσης που δρομολογήθηκαν από τη Μόνιμη Γραμματεία.

5. ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Αρχή του συνολικού κόστους

Η EUI-IA ακολουθεί την αρχή του συνολικού κόστους. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ το έργο λαμβάνει συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ έως το 80 % των επιλέξιμων δαπανών, κάθε εταίρος (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές, εταίροι υλοποίησης και εταίροι μεταφοράς) που λαμβάνει το ΕΤΠΑ πρέπει να εξασφαλίσει τουλάχιστον το 20 % της δημόσιας ή ιδιωτικής συνεισφοράς για να ολοκληρώσει τον προϋπολογισμό του είτε από δικούς του πόρους είτε από άλλες πηγές (αλλά όχι από άλλη πηγή χρηματοδότησης της ΕΕ). Η συνεισφορά των εταίρων μπορεί να έχει τη μορφή μετρητών και/ή σε είδος.

Πληρωμές ΕΤΠΑ

Το καθεστώς πληρωμών της EUI-IA βασίζεται κυρίως στις αρχές των προκαταβολών πληρωμών του ΕΤΠΑ και, σε τελική ανάλυση, στην επιστροφή των δαπανών που όντως πραγματοποιήθηκαν:

- **Μια πρώτη (προκαταβολή) του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 50 % της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή εντός 90 ημερών από την επιτυχή ολοκλήρωση της φάσης έναρξης. Αυτή η πρώτη προκαταβολή καλύπτει επίσης τα δύο κατ' αποκοπή ποσά για την προετοιμασία και τη φάση έναρξης του έργου των δεσμών εργασίας. Το συνολικό αυτό κατ' αποκοπή ποσό των συνολικά επιλέξιμων δαπανών των 100 000 ευρώ (που αντιστοιχεί σε

80 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) συνίσταται στο κατ' αποκοπή ποσό των 25 000 ευρώ(που αντιστοιχεί σε 20 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) για την προετοιμασία των έργων και στο κατ' αποκοπή ποσό των 75 000 ευρώ(που αντιστοιχεί σε 60 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) για τη φάση έναρξης.

- **Μια δεύτερη (προκαταβολή) του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 30 % της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή μετά την υποβολή και έγκριση της χρηματοδοτικής αξίωσης 1 η οποία περιλαμβάνει δαπάνες έργων που έχουν επικυρωθεί από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου. Πριν από την επικύρωση από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου, οι δηλωθείσες δαπάνες πρέπει να ανέρχονται τουλάχιστον στο 35 % του συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Σε περίπτωση που οι δαπάνες του έργου που επικυρώθηκαν από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου μειωθούν κάτω από το 35% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, η δεύτερη προκαταβολή του ΕΤΠΑ καταβάλλεται κατ' αναλογία.
- **Μια τρίτη πληρωμή του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 20 % κατ' ανώτατο όριο της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή μετά την έγκριση της (τελικής) 4^{ης} ετήσιας έκθεσης προόδου, την έγκριση της τελικής έκθεσης ποιότητας και την επικύρωση των δαπανών του έργου στη χρηματοδοτική αξίωση 2 από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου. Η τελική ετήσια έκθεση προόδου υποβάλλεται το αργότερο 1 μήνα μετά τη φάση υλοποίησης και η (τελική) χρηματοδοτική αξίωση 2 υποβάλλεται μαζί με την τελική ποιοτική έκθεση στο τέλος της φάσης διοικητικού κλεισίματος. Σε περίπτωση που οι δαπάνες του έργου που έχουν επικυρωθεί από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου υπολείπονται του 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του έργου, η τρίτη πληρωμή του ΕΤΠΑ καταβάλλεται κατ' αναλογία. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η τρίτη πληρωμή δεν βασίζεται πλέον στην αρχή της προκαταβολής αλλά στην αρχή της επιστροφής των πραγματοποιηθέντων και των καταβληθέντων εξόδων. Ως εκ τούτου, οι εταίροι του έργου πρέπει να προ-χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους κατά την τελευταία φάση υλοποίησης του έργου (που δεν καλύπτεται από το 80 % της προκαταβολής που εισπράττεται). Η τρίτη πληρωμή καλύπτει επίσης το κατ' αποκοπή ποσό των 20 000 ευρώ του συνολικού επιλέξιμου κόστους (που αντιστοιχεί σε 16 000 ευρώ του ΕΤΠΑ), το οποίο καλύπτει τη φάση διοικητικού κλεισίματος του έργου.

6. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΈΡΓΟΥ

6.1 ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Όπως παρουσιάζεται στο τμήμα 2 «Επιλέξιμες αρχές – ποιοι μπορούν να υποβάλλουν αίτηση», μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Στο πλαίσιο της EUI-IA, η κύρια αστική αρχή αναμένεται να συμμετάσχει άμεσα στον πειραματισμό και να διαδραματίσει στρατηγικό ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη του έργου EUI-IA, με τη δημιουργία και την ηγεσία μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης έργου, ώστε να καταστεί τεχνικά, επιστημονικά και οικονομικά βιώσιμη.

Η σύμπραξη έργου περιλαμβάνει:

- **Εταίροι υλοποίησης** – βασικά ιδρύματα και οργανισμοί που είναι σε θέση να συμβάλλουν στην υλοποίηση του έργου, έχοντας ενεργό ρόλο στην υλοποίηση και χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του έργου με την παροχή οικονομικής συνεισφοράς στο έργο (το μερίδιο του προϋπολογισμού που εξασφαλίζεται από έναν εταίρο του έργου, δηλαδή ποσοστό συγχρηματοδότησης),
- **Εταίροι μεταφοράς** – πόλεις που ενδιαφέρονται να διδάσκονται από τον πειραματισμό και να αναπαραγάγουν τις καινοτόμες λύσεις, σε συνέχεια της υλοποίησης του έργου και να παρέχουν στην κύρια αστική αρχή μια εξωτερική προοπτική σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς και αναπαραγωγής της πειραματικής καινοτόμου λύσης,
- (κατά περίπτωση) **Συνδεδεμένη(-ες) αστική(-ές) αρχή(-ές).**

Όλοι οι εταίροι του έργου (κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές, εταίροι υλοποίησης και εταίροι μεταφοράς) που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ πρέπει να διασφαλίζουν τη δική τους συνεισφορά.

Όλοι οι εταίροι πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση (είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων υλοποίησης από διαφορετικές χώρες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν την έδρα τους σε κράτη μέλη της ΕΕ και ότι υπάρχει σαφής αιτιολόγηση όσον αφορά την προστιθέμενη αξία του έργου). Όλοι οι εμπλεκόμενοι εταίροι αναμένεται επίσης να επισημοποιήσουν τη συνεργασία τους υπογράφοντας συμφωνία εταιρικής σχέσης.

Κύρια αστική αρχή

Τα έργα θα πρέπει να αποδεικνύουν τη σαφή ευθύνη της ενεργού συμμετοχής της αστικής αρχής στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων και στην τοπική εταιρική σχέση. Η EUI-IA λειτουργεί βάσει μιας κύριας αστικής αρχής που είναι υπεύθυνη για τη συνολική υλοποίηση και διαχείριση ολόκληρου του έργου. Η κύρια αστική αρχή φέρει το σύνολο της οικονομικής και νομικής ευθύνης έναντι της εντεταλμένης οντότητας. Άλλοι εταίροι του έργου διατηρούν τη δική τους ευθύνη έναντι της κύριας αστικής αρχής. Οι αρμοδιότητες της εταιρικής σχέσης που εκπροσωπείται από την κύρια αστική αρχή περιγράφονται σε σύμβαση επιδότησης μεταξύ της κύριας αστικής αρχής και της εντεταλμένης οντότητας και στη συμφωνία εταιρικής σχέσης που θα υπογραφεί από όλους τους εμπλεκόμενους εταίρους μετά την έγκριση του έργου (και τους εταίρους μεταφοράς μετά την επιλογή τους). Η κύρια αστική αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των εταίρων του έργου στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου.

Συνδεδεμένες αστικές αρχές

Κάθε υφιστάμενη ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα ή ενώσεις, αναπτυξιακές περιφέρειες κ.λπ.) με ή χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου πολεοδομικού συγκροτήματος, καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές που δεν δεσμεύονται από επίσημη συμφωνία συνεργασίας αλλά είναι πρόθυμες να υποβάλουν από κοινού αίτηση στο πλαίσιο

της EUI-IA, υποδεικνύει/-ουν στο έντυπο αίτησης μία τοπική διοικητική μονάδα ως κύρια αστική αρχή και τις άλλες τοπικές διοικητικές μονάδες ως συνδεδεμένες αστικές αρχές. Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή σχετικών παραδοτέων/αποτελεσμάτων. Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές έχουν μερίδιο στον προϋπολογισμό του έργου και αναφέρουν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις συνδεδεμένες αστικές αρχές (συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος, της πείρας και των αρμοδιοτήτων, των προσώπων επικοινωνίας κ.λπ.) παρέχονται στο έντυπο της αίτησης.

Συνιστάται οι ενώσεις και/ή οι ομάδες αστικών αρχών (χωρίς καθεστώς οργανωμένων οικισμών) που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση να είναι εδαφικά όμορες και να επιδιώκουν τον περιορισμό του αριθμού των εμπλεκόμενων συνδεδεμένων αστικών αρχών.

Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές επισημοποιούν τη συμβατική σχέση με την κύρια αστική αρχή υπογράφοντας τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, όπως και άλλοι εταίροι έργου, μετά την έγκριση του έργου.

Η πρόταση νέων μορφών συνεργασίας, η αμοιβαιοποίηση των μέσων για την επίτευξη της επιθυμητής κρίσιμης μάζας για έναν κοινό σκοπό και, ως εκ τούτου, η εφαρμογή των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων της EUI-IA ως ομάδας αστικών αρχών είναι δυνατή και, ορισμένες φορές, άκρως επιθυμητή για την προώθηση της δυναμικής των λειτουργικών αστικών περιοχών.

Εταίροι υλοποίησης

Η ανάπτυξη ισχυρών εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δημόσιων φορέων, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων των πολιτών και των κατοίκων) αναγνωρίζεται ευρέως ως ακρογωνιαίος λίθος της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Ανάλογα με το θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί και με βάση το τοπικό πλαίσιο και τις προηγούμενες εμπειρίες, οι κύριες αστικές αρχές θα πρέπει να συμπεριλάβουν έναν διαφορετικό συνδυασμό σχετικών εταίρων (θεσμικά όργανα, φορείς – ακόμα και αν ανήκουν εξ ολοκλήρου σε δήμους/δημοτικά συμβούλια, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εταίρους του ιδιωτικού τομέα, επενδυτές, ερευνητικά ιδρύματα, ΜΚΟ κ.λπ.), που απαιτούνται για την επίτευξη της προτεινόμενης καινοτόμου λύσης, την επίτευξη των στόχων του έργου και τη διασφάλιση πιο μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την κλιμάκωση. Οι εταίροι υλοποίησης θα πρέπει να διαθέτουν σχετική εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη για να συμπληρώνουν την εμπειρία και την εμπειρογνωμοσύνη της κύριας αστικής αρχής και να προσθέτουν αξία σε ολόκληρο το έργο. Εάν τα έργα πρόκειται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που θεωρούνται ως οι πλέον πιεστικές από τους ενδιαφερόμενους φορείς και τις ομάδες-στόχους, εάν πρόκειται να είναι πραγματικά τολμηρά όσον αφορά την καινοτομία και να δεσμευτούν να εφαρμόσουν δοκιμασμένες λύσεις σε ευρύτερη κλίμακα μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει να επιδιώξουν να επωφεληθούν από τη γνώση και την εμπειρογνωμοσύνη που υπάρχει εκτός των αστικών αρχών στο τοπικό οικοσύστημα, καθώς και από τη στήριξη από δημόσιους και/ή ιδιωτικούς επενδυτές που ενδιαφέρονται να συνεργαστούν.

Η εταιρική σχέση θα πρέπει να είναι ισορροπημένη και συμπληρωματική όσον αφορά τις αρμοδιότητες πολιτικής και τις θεματικές αρμοδιότητες. Οι εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να επιδιώκουν την προώθηση

της οριζόντιας (συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται με τις διάφορες διαστάσεις της αστικής πρόκλησης που πρέπει να αντιμετωπιστεί) και κάθετης ολοκλήρωσης (συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης). Δεν υπάρχει ομοιόμορφη λύση για όλους. Οι αιτούντες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι εταιρικές σχέσεις με περισσότερους από 10 εταίρους ενδέχεται να απαιτούν επιπλέον προσπάθειες και πόρους για τη διασφάλιση αποτελεσματικής διαχείρισης.

Οποιοσδήποτε οργανισμός διαθέτει νομική προσωπικότητα μπορεί να έχει τον ρόλο του εταίρου υλοποίησης σε ένα έργο EUI-IA. Οι εταίροι υλοποίησης θα έχουν ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου και είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή των σχετικών παραδοτέων/αποτελεσμάτων. Οι εταίροι υλοποίησης έχουν μερίδιο από τον προϋπολογισμό του έργου και αναφέρουν τις δαπάνες που προκύπτουν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Οι εταίροι υλοποίησης θα πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Οι συμβουλευτικές εταιρείες που έχουν ως πρωταρχικό στόχο την ανάπτυξη και τη διαχείριση ευρωπαϊκών έργων και οι οργανισμοί που δεν διαθέτουν προσωπικό (δηλώνουν μόνο τα έξοδα εξωτερικής εμπειρογνομosύνης) δεν δικαιούνται να συμμετέχουν σε ένα έργο ως εταίροι υλοποίησης. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους εταίρους υλοποίησης (συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος, της εμπειρίας και των ικανοτήτων, των προσώπων επικοινωνίας κ.λπ.) πρέπει να παρέχονται στο έντυπο αίτησης. Κατ' αρχήν, ένας εταίρος υλοποίησης μπορεί να συμμετέχει σε διάφορες προτάσεις έργων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η συνεισφορά και η προστιθέμενη αξία στα διάφορα έργα είναι σαφώς δικαιολογημένες.

Λάβετε υπόψη ότι οι αστικές αρχές δεν μπορούν να θεωρηθούν και να καταγραφούν ως εταίροι υλοποίησης, αλλά μόνο ως κύρια αστική αρχή ή συνδεδεμένη αστική αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που αναφέρονται παραπάνω.

Εταίροι μεταφοράς

Οι εταίροι μεταφοράς είναι αστικές αρχές που συμμετέχουν στη σύμπραξη έργου προκειμένου να παρακολουθήσουν τον πειραματισμό και να διδαχθούν από αυτόν. Αναμένεται ότι κάθε έργο EUI-IA θα έχει 3 εταίρους μεταφοράς προερχόμενους από άλλα κράτη μέλη εκτός της κύριας αστικής αρχής.

Κάθε αστική αρχή τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) και βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να γίνει εταίρος μεταφοράς. Δεν απαιτείται ελάχιστος αριθμός κατοίκων (πόλεις όλων των μεγεθών μπορούν να γίνουν εταίροι μεταφοράς).

Η λογική της πρόσκλησης εταίρων μεταφοράς στην εταιρική σχέση έργου είναι να ενισχυθεί η προσαρμοστικότητα της δοκιμασμένης λύσης σε άλλα αστικά περιβάλλοντα στην ΕΕ και στη συνέχεια να αυξηθούν οι πιθανότητές της να αναπαραχθεί στο εξωτερικό και να αναπτυχθεί σε ευρύτερη κλίμακα μακροπρόθεσμα, ενδεχομένως με χρηματοδότηση από τα κύρια προγράμματα της πολιτικής συνοχής και από το ΕΤΠΑ ειδικότερα. Επιπλέον, μπορεί επίσης να συμβάλει στην υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των πόλεων της ΕΕ και στην οικοδόμηση μακροχρόνιων σχέσεων μεταξύ τους. Η συμμετοχή στον πειραματισμό θα επιτρέψει στους εταίρους μεταφοράς να ενισχύσουν το δυναμικό

καινοτομίας τους και να αυξήσουν την ικανότητά τους για την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων (τόσο από άποψη περιεχομένου όσο και από άποψη διαδικασίας) και να προετοιμάσουν τη διαδικασία προσαρμογής και αναπαραγωγής, εν όλω ή εν μέρει, των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων στις πόλεις τους, συμμετέχοντας στις δραστηριότητες μεταφοράς, και επωφελούμενοι από μια λύση που θα δουν να υλοποιείται και να αποφέρει αποτελέσματα, αλλά και να ξεπερνάει προβλήματα και εμπόδια, ανοίγοντας τον δρόμο για την καινοτομία.

Οι εταίροι μεταφοράς πρέπει να προσδιοριστούν και να επιλεγούν και αναμένεται να δεσμευτούν για τη σύμπραξη του έργου το αργότερο κατά τη φάση έναρξης. Η συνεργασία μεταφοράς, η οποία υλοποιείται μέσω της Δέσμης Εργασιών Μεταφοράς, πρέπει να αρχίσει νωρίτερα από 12 μήνες από την αρχή της υλοποίησης του έργου. Στους εταίρους μεταφοράς θα διατεθεί σταθερός προϋπολογισμός.

Συμμετοχή ομάδων-στόχων και ευρύτερων ενδιαφερόμενων μερών

Κατά την ανάπτυξη του έργου EUI-IA και σε όλες τις φάσεις του έργου, είναι απαραίτητο να προσδιορίζεται και να εμπλέκεται η ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων, ανάλογα με τον χαρακτήρα του έργου: τοπικές κοινότητες, κοινωνικοί εταίροι, επιχειρήσεις, ΜΚΟ, εμπειρογνώμονες, ιδρύματα, οργανισμοί, άτομα κ.λπ., καθώς και οι ομάδες-στόχοι του έργου (δηλ. ανάλογα με τα έργα: πολίτες, ασκούμενοι/ες, άτομα που αναζητούν εργασία, ευάλωτες ομάδες και/ή περιθωριοποιημένες κοινότητες, χρήστες μιας δεδομένης υπηρεσίας ή διοίκησης), που ενδέχεται να επηρεαστούν ή να επηρεαστούν από το έργο. Ο προσδιορισμός των ενδιαφερόμενων μερών, η κατανόηση της επιρροής τους στο έργο EUI-IA και η εξισορρόπηση των αναγκών και των προσδοκιών τους είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του έργου. Ως εκ τούτου, οι αστικές αρχές θα πρέπει να φέρουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη γύρω από το τραπέζι για να φέρουν τα προβλήματα και τις ανάγκες στο σωστό πλαίσιο, να συμφωνήσουν σε ένα κοινό όραμα ή μια επιθυμητή αλλαγή στην επίτευξη των οποίων πρέπει να συμβάλει το έργο EUI-IA, και να σχεδιάσουν συγκεκριμένες λύσεις και δράσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την επίτευξη της επιθυμητής αλλαγής. Η ευρύτερη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών επωφελείται άμεσα και/ή έμμεσα, αλλά δεν διαδραματίζει άμεσο ρόλο στην υλοποίηση του έργου EUI-IA και δεν θα πρέπει να θεωρείται εταίρος του έργου EUI-IA. Ως εκ τούτου, δεν διαθέτει ειδικό προϋπολογισμό, ούτε ρητές αρμοδιότητες κατά την υλοποίηση του έργου, αλλά θεωρείται σχετική και θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά (από κοινού δημιουργία) για τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής υλοποίησης του έργου.

6.2 ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η λογική παρέμβασης του έργου EUI-IA αποτελεί μια αναπαράσταση σαφούς και καλά μελετημένης κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι προγραμματισμένες δράσεις αναμένεται να οδηγήσουν στην επιθυμητή αλλαγή και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Είναι ένας τρόπος περιγραφής της λογικής ακολουθίας μεταξύ των αρχικών αναγκών, των στοιχείων, των δραστηριοτήτων του έργου, της απόδοσης, των αποτελεσμάτων και του τελικού αντίκτυπου. Είναι ένα εργαλείο για τη διάρθρωση σύνθετων παρεμβάσεων και την προετοιμασία της αξιολόγησης ενός έργου. Η λογική της παρέμβασης περιγράφει: ποιο είναι το σκεπτικό της παρέμβασης/του έργου; Ποιες είναι οι προκλήσεις/ανάγκες που

πυροδότησαν την παρέμβαση; Ποια προβλήματα σκοπεύει να επιλύσει η παρέμβαση; Ποια είναι η «επιθυμητή αλλαγή»; Πώς πρέπει να επιτευχθούν οι αλλαγές αυτές;

Η λογική της παρέμβασης αποτελείται από στρατηγικές συνιστώσες, επιχειρησιακές συνιστώσες και συνιστώσες παρακολούθησης και αξιολόγησης:

- Οι στρατηγικές συνιστώσες περιλαμβάνουν: τον γενικό στόχο, τους ειδικούς στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- Οι επιχειρησιακές συνιστώσες περιλαμβάνουν: πρόγραμμα εργασιών έργου, δέσμες εργασιών, δραστηριότητες, παραδοτέα και αποτελέσματα.

Το πρόγραμμα εργασιών του έργου εξηγεί τον τρόπο υλοποίησης του έργου σας. Είναι ένας χάρτης που λειτουργεί ως οδηγός για την υλοποίηση του έργου σας, εάν αυτό χρηματοδοτηθεί. Το πρόγραμμα εργασιών είναι μια ανάλυση του έργου σε σημαντικά βήματα που ονομάζονται δέσμες εργασιών. Οι δέσμες εργασιών αναλύονται σε μικρότερα βήματα που ονομάζονται δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες οδηγούν σε παραδοτέα και κάθε δέσμη εργασιών οδηγεί σε ένα ή περισσότερα αποτελέσματα.

Οι δέσμες εργασιών αποτελούν δομικά στοιχεία του προγράμματος εργασίας, αντιπροσωπεύουν τους κύριους πυλώνες του έργου και αποτελούνται από σχετικές με το έργο δραστηριότητες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση συγκεκριμένων στοιχείων του έργου και την παραγωγή αποτελεσμάτων του έργου. Για τη διάρθρωση του έργου EUI-IA πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ακόλουθο σύνολο δεσμών εργασιών:

- Φάση προετοιμασίας και έναρξης της δέσμης εργασιών
- Διαχείριση έργου δέσμης εργασιών
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση της δέσμης εργασιών
- Επικοινωνία και κεφαλαιοποίηση δέσμης εργασιών
- Θεματική δέσμης εργασιών
- Μεταφορά δέσμης εργασιών
- Κλείσιμο δέσμης εργασιών
- Οι συνιστώσες παρακολούθησης και αξιολόγησης περιλαμβάνουν: δείκτες εκροών και δείκτες αποτελεσμάτων.

6.3 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ

Κάθε έργο που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο της EUI-IA θα υποστηρίζεται από εμπειρογνώμονα της EUI. Ειδικότερα, οι εμπειρογνώμονες της EUI θα παρέχουν στο πλαίσιο των έργων:

- συμβουλές και καθοδήγηση σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο σχετικά με το έργο και την υλοποίησή του.
- Συνδρομή στην ανάπτυξη τεκμηρίωσης έργων και αποτελεσμάτων που θα αποτυπώνουν και θα διαδίδουν τα επιτεύγματα και τις προοπτικές μετά την υλοποίηση (βιωσιμότητα, κλιμάκωση και δυνατότητα μεταφοράς), τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τις ορθές πρακτικές, σε ευρύτερο κοινό με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των πλέον επιτυχημένων καινοτομιών σε άλλες πόλεις της ΕΕ.
- Συμμετοχή και συμβολή σε δραστηριότητες κεφαλαιοποίησης και διάδοσης.
- Βοήθεια για την εφαρμογή της δέσμης εργασιών μεταφοράς.

Η υποστήριξη και η παροχή συμβουλών θα παρέχονται από τους εμπειρογνώμονες της EUI σε συνεχή βάση καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υλοποίησης των έργων, καθώς και κατά τη διάρκεια της φάσης κλεισίματος.

Οι εμπειρογνώμονες της EUI είναι άτομα με εις βάθος γνώση των αστικών θεμάτων που έχουν σημασία για κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, με εμπειρία στη συνεργασία με τις αστικές αρχές για έργα που περιλαμβάνουν δημόσιες επενδύσεις και τη φυσική υλοποίησή τους, καθώς και με καλή κατανόηση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υποστήριξη του αστικού πειραματισμού και της καινοτομίας.

Η EUI-IA καλύπτει άμεσα όλες τις δαπάνες που σχετίζονται με τις δραστηριότητες των εμπειρογνομώνων της EUI (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταξιδιού και διαμονής). Ως εκ τούτου, οι αιτούντες δεν θα πρέπει να προβλέπουν προϋπολογισμό για τον σκοπό αυτό στο έντυπο της αίτησής τους.

6.4 ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Μια βασική καινοτομία σε σύγκριση με τα έργα αστικών καινοτόμων δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 είναι η ενσωμάτωση της συνιστώσας της διακρατικής μεταφοράς ως αναπόσπαστο μέρος των έργων EUI-IA.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η πρωταρχική εστίαση των έργων EUI-IA παραμένει στη δοκιμή νέων καινοτόμων λύσεων σε μια δεδομένη περιοχή, αλλά με τη νέα αυτήν συνιστώσα αναμένεται ότι τις διαδικασίες και τα αποτελέσματα του πειραματισμού θα ακολουθήσουν πόλεις-εταίροι από άλλες

χώρες (εταίροι μεταφοράς). Σε όλα τα έργα EUI-IA περιλαμβάνεται πλέον μια ειδική δέσμη εργασιών για τη μεταφορά, με συγκεκριμένες δραστηριότητες, προϋπολογισμούς, παραδοτέα και αποτελέσματα.

Η EUI-IA έχει καθιερωθεί για να προσδιορίζει και να υποστηρίζει τη δοκιμή μεταβιβάσιμων και ευέλικτων και καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποσκοπεί επίσης στη συλλογή και την ανταλλαγή αποτελεσμάτων από πειραματισμούς (μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης δραστηριοτήτων μεταφοράς) για την ενίσχυση των ικανοτήτων καινοτομίας και την απόκτηση γνώσεων για όλες τις αστικές περιοχές της ΕΕ. Ο στόχος είναι τα αποτελέσματα των έργων EUI-IA να χρησιμοποιούνται (να αναπαράγονται, να επεκτείνονται) από άλλες πόλεις της ΕΕ, αυξάνοντας τον αντίκτυπο ολόκληρης της πρωτοβουλίας, συμβάλλοντας έτσι στη χάραξη αστικής πολιτικής σε διάφορα επίπεδα, καθώς και στη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών αστικών περιοχών.

Η ενσωμάτωση της συνιστώσας μεταφοράς θα πρέπει να επικεντρώνεται στα εξής:

- να επιτρέπεται στους εταίρους μεταφοράς να ακολουθήσουν τον σχεδιασμό και τη δρομολόγηση της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης,
- να επιτρέπεται στους εταίρους μεταφοράς να αναλύσουν τα τοπικά αστικά τους περιβάλλοντα, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να προσαρμοστεί η καινοτόμος λύση στις τοπικές ανάγκες και συνθήκες,
- να ανταλλάσσονται γνώσεις και εμπειρίες μεταξύ όλων των εταίρων του έργου,
- να ανταλλάσσονται πολύτιμες συμβουλές που μπορούν να προσδώσουν εξωτερική διάσταση στο έργο EUI-IA, και ταυτόχρονα να εμπνεύσουν τους εταίρους μεταφοράς,
- προετοιμασία, από τους εταίρους μεταφοράς, φακέλου εγγράφων τεκμηρίωσης που μπορεί να τους εξυπηρετήσει για τη μελλοντική αναπαραγωγή της καινοτόμου λύσης (έγγραφα μελέτης σκοπιμότητας και ευκαιριών αναπαραγωγής και έγγραφα τεκμηρίωσης επενδύσεων),
- προετοιμασία, από την κύρια αστική αρχή και τους εταίρους της στο έργο, της συνέχειας του έργου EUI-IA με τη μορφή ενός μοντέλου καινοτόμου λύσης EUI που θα χρησιμοποιείται από άλλες πόλεις της ΕΕ που ενδιαφέρονται για την καινοτόμο λύση.

Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν χρησιμοποιώντας τις παρακάτω **επιλογές μεθόδων εργασίας**: επιτόπιες επισκέψεις, on-line ή off-line εργαστήρια/συναντήσεις/συζητήσεις, δραστηριότητες αξιολόγησης από ομότιμους, προσωπική εργασία των εταίρων μεταφοράς που τούς επιτρέπει να αξιοποιήσουν περαιτέρω τα διδάγματα που προέρχονται από την ανταλλαγή μεταφοράς, αλλά και να προετοιμαστούν για μελλοντική αναπαραγωγή της καινοτόμου λύσης, και άλλες επιθυμητές μορφές εργασίας και συνεργασίας.

Οι εταίροι μεταφοράς αναμένεται να προετοιμάσουν τα ακόλουθα παραδοτέα και αποτελέσματα μάθησης και επενδύσεων: **έρευνα δυναμικότητας μεταφοράς, μελέτη σκοπιμότητας αναπαραγωγής**

και ευκαιριών – (ένα για κάθε εταίρο μεταφοράς). Επιτρέπεται επίσης να χρηματοδοτούν την **τεκμηρίωση των επενδύσεων και την υλοποίηση πιλοτικών επενδύσεων μικρής κλίμακας**.

Η κύρια αστική αρχή αναμένεται να προετοιμάσει ένα **Μοντέλο καινοτόμων λύσεων στο πλαίσιο της EUI-** ένα τελικό έγγραφο που θα επικεντρώνεται στη δυνατότητα μεταφοράς και κλιμάκωσης της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης, προκειμένου να επιτρέψει σε άλλους (όχι μόνο στους εταίρους μεταφοράς αλλά και σε όλες τις ενδιαφερόμενες πόλεις της ΕΕ) να ενημερωθούν για τα πορίσματα του πειραματισμού και να λάβουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης της αναπαραγωγής.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της μεταφοράς δέσμης εργασιών θα αποφασιστεί από τον αιτούντα EUI-IA και θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- έναν προϋπολογισμό που διατίθεται στην κύρια αστική αρχή και στους οικείους εταίρους υλοποίησης για την υποστήριξη της εφαρμογής της δέσμης εργασιών μεταφοράς,
- προϋπολογισμούς για κάθε εταίρο μεταφοράς υπό μορφή κατ' αποκοπή ποσού (απλουστευμένη επιλογή κόστους) ύψους 150 000 ευρώ (που αντιστοιχεί σε 120 000 ευρώ του ΕΤΠΑ και ίδια συνεισφορά 30 000 ευρώ).

Η κύρια αστική αρχή έχει την ευθύνη για τον προσδιορισμό και την επιλογή των εταίρων μεταφοράς που επιθυμεί να ενσωματώσει στην εταιρική σχέση. Η διαδικασία εντοπισμού των Εταίρων Μεταφοράς θα πρέπει να ξεκινάει ήδη από το στάδιο της αίτησης, όταν οι αιτούντες καλούνται να προσδιορίσουν άλλες ευρωπαϊκές αστικές περιοχές που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την αναπαραγωγή της προτεινόμενης λύσης εν όψει των ευνοϊκών συνθηκών μεταφοράς (παρόμοια χαρακτηριστικά, πλαίσια) ή από την αύξηση της δυναμικής της καινοτομίας τους· να διευκρινίσουν πως θα εντοπιστούν οι πιο κατάλληλοι Εταίροι Μεταφοράς και να προσδιορίσουν δυνητικούς Εταίρους Μεταφοράς, αν έχουν ήδη εντοπιστεί, μαζί με τα σχετικά κίνητρα/σκεπτικό. Δεδομένου ότι ένας από τους στόχους της EUI-IA είναι ότι οι εκροές των έργων θα χρησιμοποιηθούν από άλλες πόλεις, αυξάνοντας τον αντίκτυπο ολόκληρης της πρωτοβουλίας και ότι η φιλοδοξία της EUI-IA είναι να αυξήσει την αναπαραγωγιμότητα των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται από τα έργα, είναι σημαντικό τα έργα στο στάδιο της αίτησης να μπορούν να επιδείξουν μια καλοσχεδιασμένη διαδικασία, αιτιολόγηση και το σκεπτικό πίσω από την επιλογή των καταλληλότερων εταίρων μεταφοράς.

Οι εταίροι μεταφοράς πρέπει να προσδιοριστούν το αργότερο κατά τη διάρκεια της Φάσης Έναρξης και η επιτυχής ολοκλήρωση της Φάσης Έναρξης εξαρτάται από την υπογραφή, τουλάχιστον, επιστολών πρόθεσης από τους εταίρους μεταφοράς.

Η επιλογή των εταίρων μεταφοράς θα πρέπει να επιτρέπει: (i) τη διατήρηση μιας καλής ισορροπίας όσον αφορά την ποικιλία των πόλεων που συμμετέχουν στην εταιρική σχέση [το μέγεθός τους (μικρές, μεσαίες, μεγάλες πόλεις) και την τοπική θέση τους (λιγότερο ανεπτυγμένες, μεταβατικές και περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες)], και (ii) τη συγκέντρωση των σημαντικότερων εταίρων μεταφοράς για την ποιότητα των δραστηριοτήτων αναπαραγωγής. Ως εκ τούτου, **η επιλογή των εταίρων μεταφοράς θα ακολουθεί ορισμένες κατευθυντήριες αρχές:**

- οι εταίροι μεταφοράς προέρχονται από διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ,

- τουλάχιστον δύο από τις τέσσερις εμπλεκόμενες πόλεις (η κύρια αστική αρχή + οι 3 εταίροι μεταφοράς) βρίσκονται σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες ή περιφέρειες μετάβασης³⁰,
- η εταιρική σχέση περιλαμβάνει πόλεις διαφορετικών μεγεθών.

6.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Τα έργα EUI-IA μπορούν να χρησιμοποιούν τις ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:

- Προσωπικό
- Γραφεία και διοίκηση
- Ταξίδια και διαμονή
- Εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη και υπηρεσίες
- Εξοπλισμός
- Υποδομές και κατασκευαστικές εργασίες

Για κάθε κατηγορία δαπανών, στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA παρέχεται ορισμός καθώς και καθοδήγηση για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και την υποβολή εκθέσεων. Συνιστάται θερμά στους εταίρους του έργου να ζητούν συμβουλές από τη Μόνιμη Γραμματεία εάν υπάρχει οποιοδήποτε ζήτημα σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών το οποίο δεν απαντάται από τους ισχύοντες κανόνες. Σημειώστε ότι οι δαπάνες των εταίρων μεταφοράς καλύπτονται από ένα κατ' αποκοπήν ποσό.

Οι δαπάνες που δηλώνονται από το έργο πρέπει να ελέγχονται από έλεγχο πρώτου επιπέδου. Η ανεξάρτητη γνώμη του ελέγχου πρώτου επιπέδου πρέπει να καλύπτει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δηλωθεισών δαπανών, την υλοποίηση των προϊόντων και των υπηρεσιών, την ορθότητα των δηλωθεισών δαπανών και τη συμμόρφωση των δαπανών και των λειτουργιών με τους κανόνες της EUI-IA, της ΕΕ και των κρατών μελών. Δεδομένου ότι ο έλεγχος πρώτου επιπέδου διορίζεται και καταβάλλεται απευθείας από την EUI-IA, δεν θα πρέπει να προβλέπεται καμία δαπάνη ελέγχου (λογιστικός έλεγχος) από την εταιρική σχέση για το έργο κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έργου. Ο έλεγχος πρώτου επιπέδου θα οργανώνει επίσης επιτόπιους ελέγχους των έργων. Ο επιτόπιος έλεγχος σημαίνει ότι ο έλεγχος πρώτου επιπέδου θα επισκέπτεται το έργο και θα επαληθεύει ότι ορισμένες δραστηριότητες, αγορές υπηρεσιών και προϊόντων, καθώς και επενδύσεις έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το εγκεκριμένο έντυπο αίτησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, και ότι έχουν τηρηθεί οι σχετικοί κανονισμοί.

³⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

Όπως αναφέρεται στις αρχές χρηματοδότησης, τα έργα EUI-IA ακολουθούν την αρχή του «συνολικού κόστους»: ένα έργο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ με έως το 80 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, και κάθε εταίρος έργου (κύρια ή συνδεδεμένη αστική αρχή, εταίρος υλοποίησης και εταίρος μεταφοράς) που λαμβάνει χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ πρέπει να εξασφαλίσει χρηματοδοτική συνεισφορά για την ολοκλήρωση του προϋπολογισμού του έως τον στόχο της συνεισφοράς (τουλάχιστον 20 % των επιλέξιμων δαπανών του εταίρου).

Όταν οι συνεισφορές αυτές προέρχονται από ιδιωτικές πηγές, δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων. Όταν οι συνεισφορές προέρχονται από δημόσιες πηγές και εφόσον οι δραστηριότητες του έργου δεν είναι οικονομικές, η χρηματοδότηση τέτοιων δραστηριοτήτων δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, όταν υπάρχουν συνεισφορές από δημόσιους πόρους ενός κράτους μέλους σε έργα που περιλαμβάνουν «οικονομικές δραστηριότητες», δηλαδή προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, τότε τα έργα αυτά πρέπει να σχεδιάζονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε κάθε δημόσια συνεισφορά να συμμορφώνεται με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή είτε στο επίπεδο του ιδιοκτήτη, του κατασκευαστή και/ή του φορέα εκμετάλλευσης του έργου ή της εγκατάστασης. Στις περιπτώσεις αυτές, η παρεχόμενη δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του κανονισμού de minimis ή με τους όρους που καθορίζονται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ) ή στην απόφαση για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις παρέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η **δέσμη αιτήσεων** για την τρίτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA αποτελείται από τα εξής:

- Οι παρόντες **όροι αναφοράς** διατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Ωστόσο, σε περίπτωση αποκλίσεων, λάβετε υπόψη ότι υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.
- Κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA (διατίθενται μόνο στην αγγλική γλώσσα), που χρειάζονται να ληφθούν σοβαρά υπόψη αναφορικά με τους βασικούς κανόνες της πρωτοβουλίας.
- Τεχνική καθοδήγηση για την πλατφόρμα ηλεκτρονικής ανταλλαγής (EEP).
- Λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του εντύπου αίτησης που διατίθεται ηλεκτρονικά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στο σύστημα EEP. Ωστόσο, σε περίπτωση αποκλίσεων, λάβετε υπόψη ότι υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

- **Έντυπο αίτησης Ανεπίσημο έγγραφο εργασίας** (μια λειτουργική έκδοση του εντύπου αίτησης και του Φύλλου επιβεβαίωσης – έγγραφο Word διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά) ως εργαλείο για να βοηθήσει στη διαδικασία σύνταξης της αίτησης.

Όλα τα έγγραφα τεκμηρίωσης διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI.

Η διαδικασία εφαρμογής είναι 100 % χωρίς τη χρήση χαρτιού μέσω της χρήσης του EEP (<https://connect.urban-initiative.eu>).

Η αίτηση αποτελείται από:

- **Έντυπο αίτησης:** το έντυπο αίτησης πρέπει να συμπληρωθεί μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας EEP. Αποτελείται από ενότητες που παρουσιάζουν την ιδέα του έργου και το σκεπτικό (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με την καινοτομία της πρότασης), την εταιρική σχέση (συμπεριλαμβανομένης της κύριας αστικής αρχής, των εταίρων υλοποίησης, των εταίρων μεταφοράς και, κατά περίπτωση, των συνδεδεμένων αστικών αρχών), τους κύριους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασιών και τον προτεινόμενο προϋπολογισμό. Η επεξεργασία και η υποβολή είναι δυνατή μόνο κατά τη διάρκεια ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Η αίτηση περιλαμβάνει ορισμένους αυτόματους συνδέσμους, τύπους και ελέγχους. Λόγω των χαρακτηριστικών αυτών, αν το έντυπο δεν είναι σωστά συμπληρωμένο (συμπεριλαμβανομένης τυχόν έλλειψης του φύλλου επιβεβαίωσης), εμφανίζονται μηνύματα σφάλματος και δεν μπορεί να υποβληθεί. Αυτό συμβάλλει στη σημαντική μείωση του κινδύνου υποβολής μη επιλέξιμων αιτήσεων.
- **Παράρτημα:** Οι αιτούντες μπορούν να μεταφορτώσουν ένα παράρτημα στο σύστημα EEP που θα επισυναφθεί στο έντυπο της αίτησης. Θα μπορούσε να είναι χάρτης που παρουσιάζει την περιοχή παρέμβασης, διάγραμμα, γράφημα πληροφοριών κ.λπ. Ο τύπος και το μέγεθος του φακέλου που θα επισυναφθεί καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές EEP.
- **Φύλλο επιβεβαίωσης:** Το φύλλο επιβεβαίωσης δημιουργείται αυτόματα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα όταν συμπληρώνεται το έντυπο αίτησης ή μετά τη συμπλήρωσή του. Πρέπει να εκτυπωθεί, να υπογραφεί από νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής, να σαρωθεί και να μεταφορτωθεί στο έντυπο αίτησης ενότητα Η Φύλλο επιβεβαίωσης. Το έντυπο αίτησης δεν μπορεί να υποβληθεί χωρίς το φύλλο επιβεβαίωσης.

Συνιστάται θερμά οι αιτούντες να συμπληρώνουν το έντυπο της αίτησης σε σαφή αγγλικά, αν και μπορεί επίσης να υποβληθεί σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι στρατηγικές και επιχειρησιακές αξιολογήσεις θα γίνονται με βάση την αγγλική έκδοση του εντύπου αίτησης (μεταφρασμένο στην αγγλική γλώσσα από εξωτερικό πάροχο που έχει συνάψει σύμβαση με τη Μόνιμη Γραμματεία, σε περίπτωση που το Έντυπο αίτησης υποβληθεί σε άλλη γλώσσα). Η ποιότητα της μετάφρασης δεν θα είναι εγγυημένη από τη Μόνιμη Γραμματεία και, ως εκ τούτου, είναι στην ευθύνη των αιτούντων. Επιπλέον, η σύμβαση επιδότησης, η διαχείριση έργου, η επίσημη υποβολή εκθέσεων, τα βασικά παραδοτέα και κάθε επικοινωνία με την εντεταλμένη οντότητα και τη Μόνιμη Γραμματεία θα πρέπει να γίνεται στην αγγλική γλώσσα.

Η τελική προθεσμία για την υποβολή του εντύπου αίτησης και του φύλλου επιβεβαίωσης είναι
14/10/2024, 14:00 CEST

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Μετά την υποβολή, κάθε αίτηση υποβάλλεται σε διαδικασία επιλογής που οργανώνεται σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:

1. Έλεγχος επιλεξιμότητας
2. Στρατηγική αξιολόγηση
3. Επιχειρησιακή αξιολόγηση

8.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Μετά την ολοκλήρωση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA, η Μόνιμη Γραμματεία διενεργεί έλεγχο επιλεξιμότητας για όλες τις υποβληθείσες αιτήσεις έργων πριν από την προθεσμία της πρόσκλησης. Σκοπός του ελέγχου επιλεξιμότητας είναι η επαλήθευση της συμμόρφωσης των ληφθέντων εντύπων αιτήσεων και των παραρτημάτων τους με τα επίσημα κριτήρια επιλεξιμότητας, η αποφυγή περαιτέρω αξιολόγησης των μη επιλέξιμων αιτήσεων και η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης όλων των προτάσεων που πρόκειται να επιλεγούν για χρηματοδότηση.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας της EUI-IA είναι τα ακόλουθα:

1. Το έντυπο αίτησης έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω της EEP πριν από την προθεσμία που ορίζεται στους Όρους εντολής της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.
2. Το Έντυπο αίτησης είναι πλήρως συμπληρωμένο.
3. Ο αιτών είναι μια ενιαία αστική αρχή μιας τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) και περιλαμβάνει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.

Ή

Ο αιτών είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού που αποτελείται από τοπικές διοικητικές ενότητες, όπου η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 %) των κατοίκων ζει σε τοπικές διοικητικές ενότητες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

Η

Ο αιτών είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών όπου όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τοπικές διοικητικές ενότητες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

4. Τηρείται η περίοδος επιλεξιμότητας: η ημερομηνία λήξης του έργου τηρεί τις απαιτήσεις της πρόσκλησης και της πρωτοβουλίας.
5. Τηρούνται οι μέγιστες απαιτήσεις προϋπολογισμού (κατ' ανώτατο όριο 5 εκατ. ευρώ ΕΤΠΑ) και η αρχή της συγχρηματοδότησης (τουλάχιστον 20 % της συνεισφοράς που εξασφαλίζεται από την εταιρική σχέση).
6. Όλοι οι εμπλεκόμενοι εταίροι (κύρια αστική αρχή, συνδεδεμένες αστικές αρχές και εταίροι υλοποίησης) προέρχονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ.
7. Σε περίπτωση ένωσης ή ομάδας αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου πολεοδομικού συγκροτήματος, στο έντυπο της αίτησης παρουσιάζονται μια κύρια αστική αρχή και οι συνδεδεμένες αστικές αρχές.
8. Οι αιτούσες αστικές αρχές (κύριες αστικές αρχές και/ή συνδεδεμένες αστικές αρχές) συμμετέχουν σε μία μόνο πρόταση έργου στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.
9. Οι αιτούσες αστικές αρχές (κύριες αστικές αρχές και/ή συμμετέχουσες αστικές αρχές) δεν έχουν επιλεγεί και χρηματοδοτηθεί από προηγούμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων της ΕUI-ΙΑ.
10. Ένα μη τροποποιημένο φύλλο επιβεβαίωσης δεόντως υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής μεταφορτώνεται στην ΕΕΡ, στην Ενότητα Εντύπου αίτησης φύλλου επιβεβαίωσης.

Εάν δεν πληρούνται όλες οι ανωτέρω απαιτήσεις, η αίτηση θεωρείται μη επιλέξιμη και δεν διενεργείται περαιτέρω αξιολόγηση. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν στο τέλος του ελέγχου επιλεξιμότητας της απόφασης σχετικά με την αίτησή τους (εάν θα προχωρήσει ή όχι).

8.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΉ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι αιτήσεις που κηρύσσονται επιλέξιμες και παραδεκτές θα υπόκεινται σε στρατηγική αξιολόγηση από ομάδα εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Η στρατηγική αξιολόγηση αντιστοιχεί στο **70 %** της στάθμισης που δίδεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου και αποτελείται από τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Καινοτομία και συνάφεια** (30 %) Κατά πόσο είναι σε θέση ο αιτών να αποδείξει ότι η πρόταση έργου είναι μια νέα λύση που έχει προστιθέμενη αξία σε σχέση με το θέμα της πρόσκλησης; Κατά πόσο η λύση σχετίζεται με το τοπικό πλαίσιο και τους στόχους της πολιτικής συνοχής;
- **Σύμπραξη και συνδημιουργία** (12 %) Κατά πόσο είναι η σύμπραξη σχετική και σταθερή για την εφαρμογή της προτεινόμενης λύσης και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων; Κατά πόσο η πρόταση δίνει χώρο για ουσιαστική συμμετοχή και συνδημιουργία των ενδιαφερόμενων μερών, των ομάδων-στόχων και των πολιτών;
- **Μέτρηση των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου** (12 %) Κατά πόσο τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι συγκεκριμένα και ρεαλιστικά, και αντικατοπτρίζουν τον αναμενόμενο αντίκτυπο του έργου στο τοπικό πλαίσιο, καθώς και στους δικαιούχους/τελικούς χρήστες;
- **Βιωσιμότητα και κλιμάκωση** (8 %) Κατά πόσο το έργο θα προσφέρει βιώσιμη συμβολή για την αντιμετώπιση της προσδιορισθείσας πρόκλησης; Κατά πόσο η προτεινόμενη λύση θα είναι αυτοσυντηρούμενη πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας και έχει τη δυνατότητα να αναβαθμιστεί εάν αποδειχθεί επιτυχής;
- **Δυνατότητα μεταφοράς του έργου** (8 %) Κατά πόσο το έργο θα έχει τη δυνατότητα να μεταφερθεί σε άλλες αστικές περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη;

Οι ενδεικτικές ερωτήσεις αξιολόγησης για κάθε κριτήριο παρουσιάζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της EUI-IA, κεφάλαιο 3.2 «Διαδικασία επιλογής».

Ως αποτέλεσμα της στρατηγικής αξιολόγησης, η Ομάδα εξωτερικών εμπειρογνομόνων εκπονεί αξιολόγηση των αιτήσεων και τις κατατάσσει με βάση τη βαθμολόγηση της στρατηγικής αξιολόγησής τους. Σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι επικρατέστερες αιτήσεις στη συνολική κατάταξη προχωρούν στην επιχειρησιακή αξιολόγηση. Οι αιτούντες ενημερώνονται στο τέλος της διαδικασίας της στρατηγικής αξιολόγησης για την απόφαση σχετικά με την αίτησή τους (εάν θα προχωρήσει ή όχι).

8.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΉ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η επιχειρησιακή αξιολόγηση διενεργείται από τη Μόνιμη Γραμματεία και αντιστοιχεί στο **30 %** της στάθμισης που δίδεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου. Ο κύριος στόχος της επιχειρησιακής αξιολόγησης είναι η αξιολόγηση της εγκυρότητας της πρότασης, δηλαδή: εάν είναι δικαιολογημένη, ρεαλιστική, συνεπής και συνεκτική, πλήρης, έτοιμη για αποτελεσματική διαχείριση και ταχεία

εφαρμογή, και εάν αποδεικνύει την οικονομική αποδοτικότητα. Κατά τη διάρκεια της επιχειρησιακής αξιολόγησης αξιολογούνται τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Σχεδιασμός και λογική Έργου** (12 %) Κατά πόσο είναι πλήρη, ρεαλιστικά, συνεπή και συνεκτικά τα στοιχεία του Προγράμματος εργασίας (δραστηριότητες, παραδοτέα, αποτελέσματα, δείκτες); Κατά πόσο ο προτεινόμενος σχεδιασμός του έργου θα οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων;
- **Σκοπιμότητα του έργου και επιχειρησιακή ετοιμότητα** (8 %) Κατά πόσο η πρόταση αποδεικνύει ότι είναι εφικτή (πρέπει να εφαρμοστεί εντός του δεδομένου χρονοδιαγράμματος) και επιχειρησιακά έτοιμη;
- **Οργανωτικές ρυθμίσεις και επιχειρησιακή ικανότητα** (5 %) Σε ποιο βαθμό είναι οι δραστηριότητες διαχείρισης και επικοινωνίας κατάλληλες και στηρίζουν τη συνολική υλοποίηση του έργου;
- **Προϋπολογισμός** (5 %) Σε ποιο βαθμό είναι ο προϋπολογισμός συνεκτικός και αναλογικός;

Οι ενδεικτικές ερωτήσεις αξιολόγησης για κάθε κριτήριο παρουσιάζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της EUI-IA, κεφάλαιο 3.2 «Διαδικασία επιλογής».

Μετά την επιχειρησιακή αξιολόγηση, μια επιτροπή επιλογής προβαίνει στην τελική επιλογή. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν στο τέλος της διαδικασίας επιχειρησιακής αξιολόγησης για την απόφαση.

8.4 ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ένα σύστημα βαθμολόγησης χρησιμοποιείται για να βοηθήσει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε σταθμισμένο κριτήριο αποδίδεται βαθμολογία από 1 έως 10 με αποτέλεσμα τη μέση βαθμολογία ανά έργο. Χρησιμοποιείται η ακόλουθη κλίμακα βαθμολόγησης:

9-10 – εξαιρετικό

7-8 – καλό

5-6 – επαρκές

3-4 – κακό

1-2 – πολύ κακό

Λάβετε υπόψη ότι εάν ένα έργο βαθμολογηθεί με βαθμό λιγότερο από ή ίσο με 4 βάσει οποιουδήποτε κριτηρίου αξιολόγησης, απορρίπτεται αυτόματα και δεν θα υποβληθεί σε περαιτέρω επεξεργασία.

Το σύστημα βαθμολόγησης εφαρμόζεται λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τα συγκεκριμένα πλεονεκτήματα κάθε πρότασης έργου, αλλά και στο πνεύμα μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας που εξετάζει συγκριτικά τις άλλες προτάσεις έργων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Για τον λόγο αυτό, οι αιτούντες προτάσεις έργων που δεν έχουν προεπιλεγεί για την επιχειρησιακή αξιολόγηση ή δεν έχουν εγκριθεί τελικά δεν λαμβάνουν τις αντίστοιχες βαθμολογίες τους, αλλά λεπτομερείς παρατηρήσεις για όλα τα κριτήρια που αξιολογήθηκαν.

Οι αιτούντες έργων θα πρέπει να σημειώσουν ότι το γεγονός ότι τα έργα τους θα επιλεγούν κατά την έκβαση της διαδικασίας επιλογής δεν τους δίνει αυτομάτως το δικαίωμα να λάβουν την αντίστοιχη επιδότηση της ΕΕ. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίστηκαν κατά τη φάση έναρξης του έργου (δεδομένου ότι το έργο δεν είναι αρκετά έτοιμο για να τεθεί σε λειτουργία), η εντεταλμένη οντότητα διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει το έργο και να το διαγράψει από τον κατάλογο των έργων που έχουν εγκριθεί από την ΕUI-IA (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. κατευθυντήριες γραμμές ΕUI-IA, κεφάλαιο 4 «Φάση έναρξης και σύναψη συμβάσεων»).

8.5 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Σύμφωνα με τον Δημοσιονομικό Κανονισμό³¹, οι αιτούντες ενδέχεται να αποκλειστούν από τη διαδικασία χορήγησης επιχορηγήσεων εάν η κύρια αστική αρχή ή τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στο πλαίσιο της κύριας αστικής αρχής ή πρόσωπα που είναι ουσιώδη για την υλοποίηση του έργου πληρούν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες αιτίες αποκλεισμού:

- πτώχευση, αφερεγγυότητα ή διαδικασίες εκκαθάρισης,
- παράβαση των υποχρεώσεων σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης,
- σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, συμπεριλαμβανομένης της ψευδούς δήλωσης,
- απάτη,
- διαφθορά,
- συμπεριφορά που σχετίζεται με εγκληματική οργάνωση,

³¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>.

- νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση τρομοκρατίας,
- τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες,
- παιδική εργασία και άλλη εμπορία ανθρώπων,
- παρατυπία,
- δημιουργία εικονικής εταιρείας.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης, όλοι οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν, μαζί με το έντυπο αίτησης, δήλωση που να επιβεβαιώνει ότι η κύρια αστική αρχή και οι Εταίροι του Έργου δεν εμπíπτουν σε κάποιο από τα προαναφερθέντα κριτήρια αποκλεισμού. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνεται στο φύλλο επιβεβαίωσης που επισυνάπτεται στο έντυπο αίτησης στο ΕΕΡ. Λάβετε υπόψη ότι το φύλλο επιβεβαίωσης πρέπει να είναι δεόντως υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής για να κριθεί επιλέξιμη η αίτηση κατά τη διάρκεια του Ελέγχου επιλεξιμότητας.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής και πριν από την τελική απόφαση της Επιτροπής Επιλογής σχετικά με τη χορήγηση επιχορήγησης, η Μόνιμη Γραμματεία ελέγχει τους αιτούντες στο Σύστημα Έγκαιρου Εντοπισμού και Αποκλεισμού (EDES), το σύστημα που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενίσχυση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης³². Εάν μια Κύρια Αστική Αρχή εντοπιστεί στο EDES, η Μόνιμη Γραμματεία ενημερώνει τον αιτούντα, ο οποίος έχει στη συνέχεια την ευκαιρία να παρουσιάσει υπεράσπιση πριν από την τελική απόφαση της Επιτροπής Επιλογής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

9. ΦΑΣΗ ΈΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Η Φάση έναρξης καλύπτει τους πρώτους 6 μήνες πριν από τη φάση Υλοποίησης του έργου. Σκοπός της είναι να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι διοικητικές προϋποθέσεις για την ομαλή και αποτελεσματική έναρξη της υλοποίησης του έργου και να παράσχει εγγυήσεις όσον αφορά το επίπεδο ετοιμότητας του έργου (διαχείριση έργου, υλοποίηση έργου, διαχείριση κινδύνου). Οι κύριες πτυχές που εξετάζονται κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής είναι η κατάρτιση σχετικά με τη διαχείριση του έργου (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής στο πλαίσιο υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης), η εκπλήρωση των διοικητικών και νομικών απαιτήσεων για την έναρξη του έργου, η ενσωμάτωση των συστάσεων της επιτροπής επιλογής, ο εκ των προτέρων έλεγχος και ο έλεγχος ετοιμότητας. Η φάση

³² Άρθρο 142, Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

έναρξης αποσκοπεί επίσης στην καθιέρωση γόνιμης συνεργασίας μεταξύ της ομάδας διαχείρισης του έργου και της Μόνιμης Γραμματείας.

Ο έλεγχος ετοιμότητας έργου είναι μια διαδικασία ενσωματωμένη στη Φάση έναρξης για την πρόληψη όσο το δυνατόν μεγαλύτερων απροσδόκητων ζητημάτων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου.

Ο έλεγχος ετοιμότητας του έργου διενεργείται τόσο από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου κατά τη διάρκεια του εκ των προτέρων ελέγχου όσο και από τη Μόνιμη Γραμματεία, και καλύπτει ολόκληρο το πεδίο των διαχειριστικών, διοικητικών, οικονομικών και επιχειρησιακών ζητημάτων που ενδέχεται να επηρεάσουν την ορθή εκτέλεση του έργου και την επίτευξη των στοχοθετημένων αποτελεσμάτων του έργου. Ο έλεγχος ετοιμότητας εξετάζει επίσης εάν το έργο διαθέτει αξιόπιστη στρατηγική και επαρκή πρόβλεψη όσον αφορά τα θέματα που εξετάζονται στην ενότητα διαχείρισης κινδύνου του εντύπου αίτησης (δηλ. διαχείριση του έργου, ανθρώπινο δυναμικό για την υλοποίηση του έργου, ετοιμότητα στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα, νομικό περιβάλλον για την υλοποίηση του έργου, τεκμηρίωση σχετικά με τις επενδύσεις, τοποθεσία και διοικητικές εγκρίσεις...).

Εάν η Φάση έναρξης δεν ολοκληρωθεί επιτυχώς εντός του προτεινόμενου χρονικού πλαισίου των 6 μηνών (οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα βήματα δεν έχει ολοκληρωθεί ή το αποτέλεσμα του εκ των προτέρων ελέγχου και/ή του ελέγχου ετοιμότητας είναι αρνητικό), η εντεταλμένη οντότητα έχει το δικαίωμα να τερματίσει το έργο (θεωρώντας ότι η ιδέα δεν είναι αρκετά έτοιμη για να τεθεί σε λειτουργία) και να το διαγράψει από τον κατάλογο των εγκεκριμένων έργων EUI-IA. Στην περίπτωση αυτή, μόνο τα δύο κατ' αποκοπή ποσά για την προετοιμασία του έργου και τη φάση έναρξης καταβάλλονται στο έργο. Εάν η Φάση Έναρξης διακοπεί πριν ολοκληρωθεί (π.χ. το έργο εγκαταλείπεται), μόνο το κατ' αποκοπή ποσό που προβλέπεται για τις δαπάνες προετοιμασίας του έργου θα αποδεσμευτεί στην Κύρια Αστική Αρχή.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της Φάσης έναρξης αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ για την υλοποίηση και την έναρξη της φάσης υλοποίησης του έργου.

10. ΠΩΣ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΒΟΗΘΕΙΑ

Το προσωπικό της Μόνιμης Γραμματείας θα είναι έτοιμο να συνδράμει τους αιτούντες σε τυχόν τεχνικές ερωτήσεις που ενδέχεται να έχουν κατά τη διάρκεια της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της EUI-IA. Λεπτομέρειες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI. Επιπροσθέτως:

- Η Μόνιμη Γραμματεία θα διοργανώσει σεμινάρια για τους υποψηφίους σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης. Ημερομηνίες και τόποι διεξαγωγής των σεμιναρίων των αιτούντων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI. Κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων αυτών, οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να κλείσουν διμερείς συναντήσεις με μέλη της Μόνιμης Γραμματείας και/ή εκπροσώπους της ΕΕ για να συζητήσουν την ιδέα του σχεδίου τους.

- Θα διοργανωθούν on-line διαδικτυακά σεμινάρια για συγκεκριμένες πτυχές της ανάπτυξης και της υποβολής του έργου.
- Η on-line ενότητα Ερωτήσεων και Απαντήσεων διατίθεται στον ιστότοπο της EUI, και θα πραγματοποιηθούν on-line διμερείς διαβουλεύσεις.
- Το πακέτο αίτησης [που αποτελείται από: τους όρους αναφοράς, τις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την πλατφόρμα ηλεκτρονικής ανταλλαγής (EEP), τις λεπτομερείς οδηγίες για τον τρόπο συμπλήρωσης του εντύπου αίτησης που διατίθεται ηλεκτρονικά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στο σύστημα EEP και το έντυπο αίτησης - ανεπίσημο έγγραφο εργασίας] είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της EUI.

11. ΒΑΣΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

- **06/05/2024** – Έναρξη της τρίτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA
- **06/2024 – 10/2024** – Σεμινάρια αιτούντα και ηλεκτρονικές διαβουλεύσεις
- **14/10/2024 (14:00 CEST)** – Προθεσμία για την υποβολή των εντύπων αίτησης
- **03/2025** – Ενδεικτική ημερομηνία λήψης τελικής απόφασης για την έγκριση των έργων
- **09/2025** - ημερομηνία λήξης της Φάσης Έναρξης
- **01/10/2025** – ημερομηνία έναρξης υλοποίησης για όλα τα εγκεκριμένα έργα

Ανυπομονούμε να διαβάσουμε τις προτάσεις σας σύντομα!